

Jõgeva Vallavolikogu
Jõgeva Vallavalitsus

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

SISSEJUHATUS

Jõgeva valla arengukava eesmärgiks on valla tasakaalustatud ja jätkusuutliku arengu tagamine arvestades kohalikke arengueelduseid ja eripärasid.

Arengukavas on määratletud valla pika- ja lühiajalise arengu eesmärgid ning eesmärkide saavutamiseks kavandatavad tegevused. Arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks kavandatavate tegevuste finantseerimise planeerimiseks on vallal eelarvestrateegia. Arengukavas on antud hinnang valdkondade olukorrale ja määratletud konkreetset tegevused.

Arengukava eesmärkide elluviimine eeldab piiratud ressursside hoolikalt kaalutletult kasutamist. Kavandatud tegevuste rahastamine toimub vastavalt eelarve võimalustele. Võtmetähtsusega on investeeringute tegemiseks kaasata täiendavaid vahendeid nii riigilt kui Euroopa Liidu tõukefondidest.

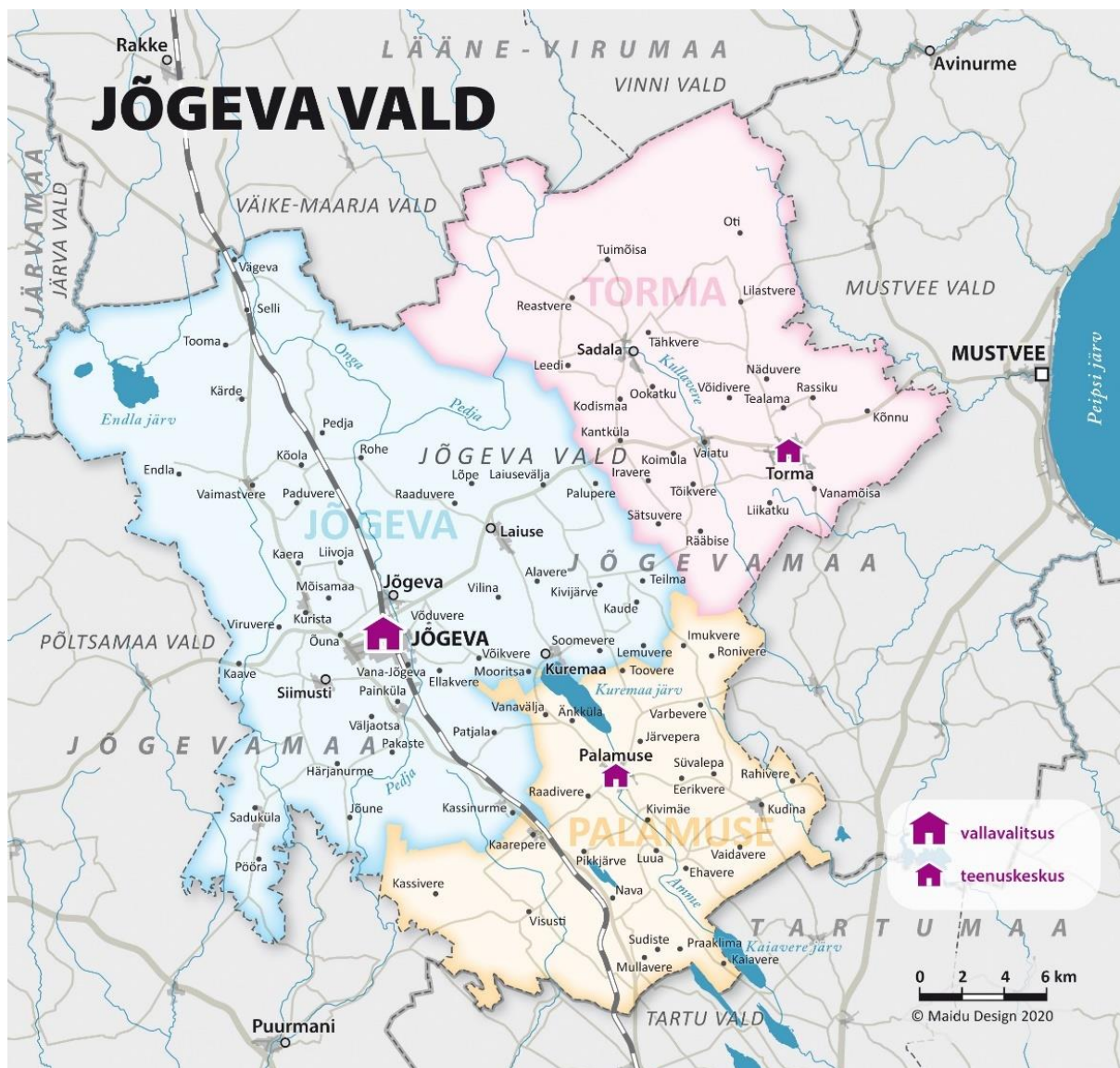
Arengukava täitmist ja muutmisvajadust analüüsitakse kord aastas.

1 HETKEOLUKORRA KIRJELDUS JA ANALÜÜS

1.1 Asend ja tutvustus

Jõgeva linna, Jõgeva valla, Palamuse valla ja Torma valla ühinemisel moodustus uus haldusüksus Jõgeva vald 24. oktoobril 2017. Lisaks neljale omavalitsusele kuuluvad Jõgeva valla koosseisu ka endise Pajusi valla Kaave küla ja endise Puurmani valla Jõune, Härjanurme, Pööra ja Saduküla külad. Jõgeva valla territoorium on 1040 km², millega Jõgeva vald on maa-ala suuruselt 10. kohal Eesti omavalitsuste hulgas.

Jõgeva vald jaguneb territoriaalselt Jõgeva ja Tartu toimepiirkonna vahel. Jõgeva linn on maakonna administratiivne keskus, mis pakub regionaalseid teenuseid, st teenuseid, mis on suunatud kogu maakonna elanike teenindamiseks. Linn on maakonna- ja toimepiirkonna keskusena ühistranspordi sõlmpunkt, kuhu inimesed liiguvad tagamaalt igapäevaselt tööle ja kooli. Kõik elanikele ja asutustele suuremas mahus teenuseid osutavatest riigiasutustest omavad Jõgeval regionaalset struktuuriüksust või teeninduspunkti. Jõgeva linnas asub maakonna ainuke riigigümnaasium, haigla ja kohtumaja.

Joonis 1. Jõgeva valla moodustumine 2017.a haldusreformi käigus

Jõgeva linn on Jõgeva valla keskuseks, kus asuvad vallavolikogu ja vallavalitsus. Teenuskeskused paiknevad Palamuse ja Torma alevikes, mis jäävad valla keskusest vastavalt 17 km ja 25 km kaugusele. Valla koosseisu kuulub üks linn (Jõgeva), seitse alevikku (Jõgeva, Kuremaa, Laiuse, Palamuse, Sadala, Siimusti, Torma) ja 89 küla. Jõgeva valda ümbritsevad Tartu vald, Põltsamaa vald, Järva vald, Väike-Maarja vald, Vinni vald ja Mustvee vald. Jõgeva vald paikneb ajaloolise Eesti- ja Liivimaa piiri, jäädes valdavalt Liivimaa koosseisu. Jõgeva vald on olnud mitmete ajalooliste sündmuste keerises, tuntuim hetk on tollase Euroopa suurriigi Rootsi kuninga Karl XII viibimine koos armeega Laiuse lossivaremetes ja ümberkaudsetes külates ja mõisates 1701.a talvel ja kevadel. Tormas elas ja tegutses pedagoogina noorpõlves rahvusliku ärkamisaja suurkuju Carl Robert Jakobson, Laiuseväljalt on pärit Eesti Vabariigi esimene välisminister ja Tartu rahulepingu delegatsiooni juht Jaan Poska, Laiusel oli 13 aastat kirikuõpetajateks hilisem Tartu Ülikooli rektor ja EELK peapiiskop Johan Köpp, Palamuse on tänu riiklikule muuseumile lahutamatu seotud rahvakirjaniku Oskar Lutsu pärandiga, Jõgevast linnast võrsusid 20. saj kultuuritegelased luuletaja Betti Alver ja

helilooja Alo Mattiissen ning terve rida armastatud näitlejaid (Hele Kõrve, Tiit Sukk, Meelis Põdersoo, Karl Sakrits, jt)

1.2 Looduskeskkond

Jõgeva valla looduskeskkond on mitmekülgne. Iseloomulikeks pinnavormideks on voored: piklikud künkad ja orud, mille kujundasid jääaegsed liustikud. Kõrgeim on Laiuse voor, 144 m kõrgus merepinnast.

Valla territooriumil on kaks looduskaitseala - Endla ja Mustallika, mis kuuluvad Natura 2000 võrgustikku ning Vooremaa maastikukaitseala, mis on moodustatud Eesti suurima voorestiku esinduslikuma osa kaitseks.

Suuremad valda läbivad vooluveekogud on Pedja jõgi, Amme jõgi, Kullavere jõgi ja Laeva jõgi. Suuremad pinnaveekogud on Endla järv, Kuremaa järv, Pikkjärv, Prossa järv ja Kivijärv. Valla territooriumil asub Vooremaa järvede NATURA 2000 ala, kuhu kuuluvad Prossa järv, Pikkjärv, Ilmjärv ja Männikjärv.

Maavaradena on Jõgeva valla territooriumil arvestatavad turba, ehitusliiva ja –kruusa ning paasi varud.

1.3 Rahvastik

Rahvastikuregistri andmetel elas 01.01.2024 seisuga Jõgeva vallas 13 088 elanikku, neist naisi 6808 (52,02 %) ja mehi 6280 (47,98 %). Ca 0,1 % võrra on tasakaal paranenud võrreldes 2022.a seisuga. 2023. aastal registreeriti Jõgeva vallas 107 sündi (see on 15 võrra vähem kui 2022. aastal). - 53 poissi ja 54 tüdrukut. Juurde tuli 553 inimest, lahkus 495 inimest (rändesaldo +58).

Tabel 1. Jõgeva valla rahvaarv asustusüksuse ja soolise jaotuse järgi. Allikas: Rahvastikuregister

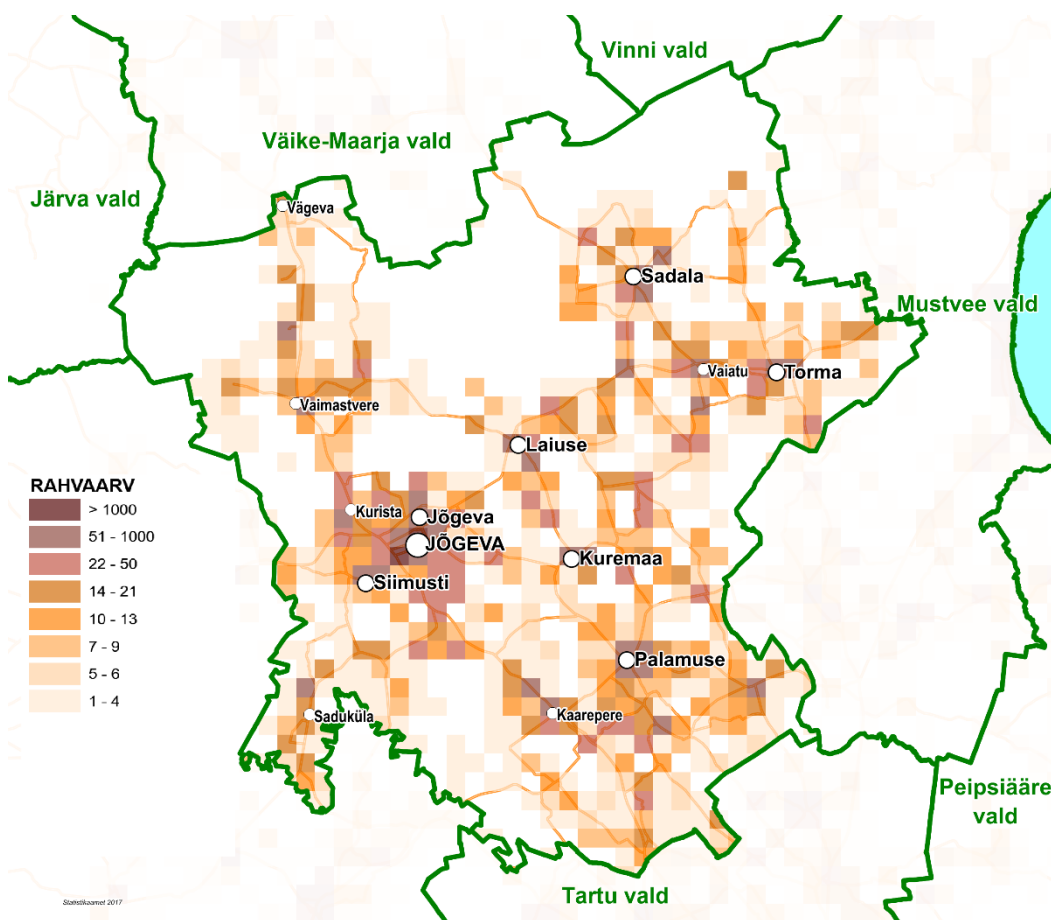
Asustusüksus	Kokku oktoober 2023 (sulgudes 2020)	Muutus 2023 võrreldes 2020
Jõgeva alevik	443 (474)	-6,5 %
Jõgeva linn	4757 (4893)	-2,8 %
Kuremaa alevik	261 (284)	-8,1 %
Laiuse alevik	319 (356)	-10,4 %
Palamuse alevik	411 (446)	-7,8 %
Sadala alevik	256 (272)	-5,9 %

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

Siimusti alevik	559 (623)	-10,3 %
Torma alevik	341 (391)	-12,8 %

Suuremad külad on Kaarepere (235), Kurista (230), Luua (272), Vaimastvere (245), väiksemad Kassivere (4), Mooritsa (7), Tealama (8) Praaklima (8) ja Ronivere (11). Keskmine asustustihedus on 12,6 inimest km² kohta (nt Põltsamaa vallas 10,9, Mustvees 8,0, Väike-Maarja vald 8,3, Järva vald 7,1, Tartu vald 16,2).

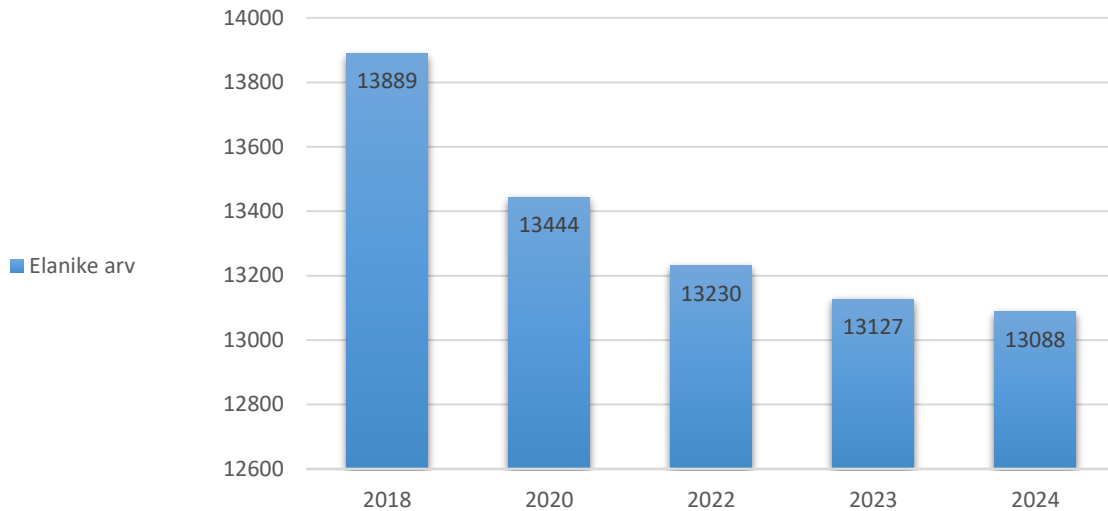
Rändesaldo – just välisränne on 2022.a +179, ka 2021.a oli +48. Siseränne on valdavalt negatiivne, 2022.a lausa -142.

Joonis 2. Jõgeva valla asustustihedus. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus

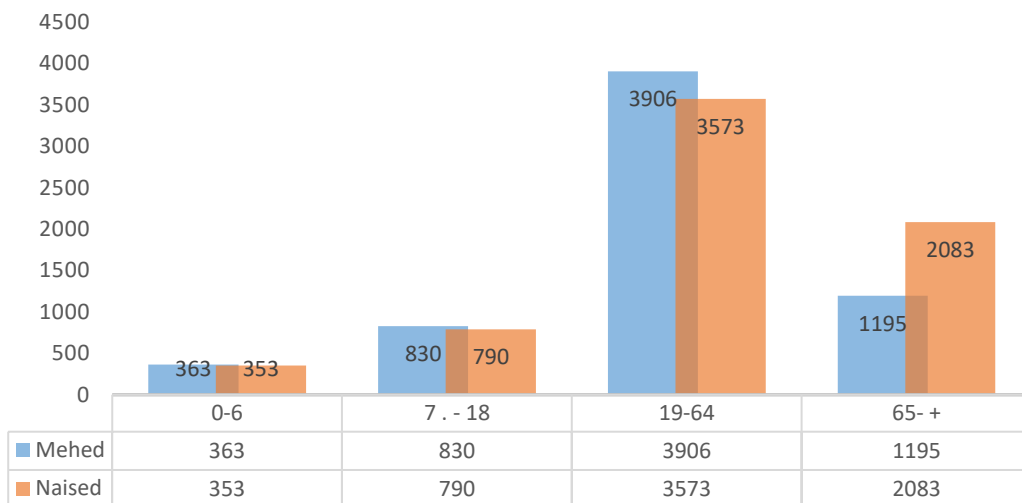
Liitunud omavalitsuste andmete põhjal on Jõgeva valla rahvaarv viimaste aastate jooksul vähenenud, viimase kuue aasta jooksul 801 elaniku võrra (6 %). Statistikaameti andmeil on rahvaarv vähenenud ligi 600 inimese võrra (2018.a alguse seisuga 13 679 elanikku). Jõgeva valla rahvastiku dünaamika graafiku koostamisel on arvestatud ka Jõgeva vallaga liitunud külade Kaave, Härjanurme, Jõune, Pööra ja Saduküla elanike arvuga.

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

Joonis 3. Jõgeva valla rahvaarvu muutus 2018–2024. Allikas: Rahvastikuregister

Lisaks elanike arvu vähenemisele on kiirelt kasvav eakate suur osakaal elanike koosseisus.

Joonis 4. Elanike vanuselise koosseisu jaotus. Allikas: Rahvastikuregister, seisuga okt 2023

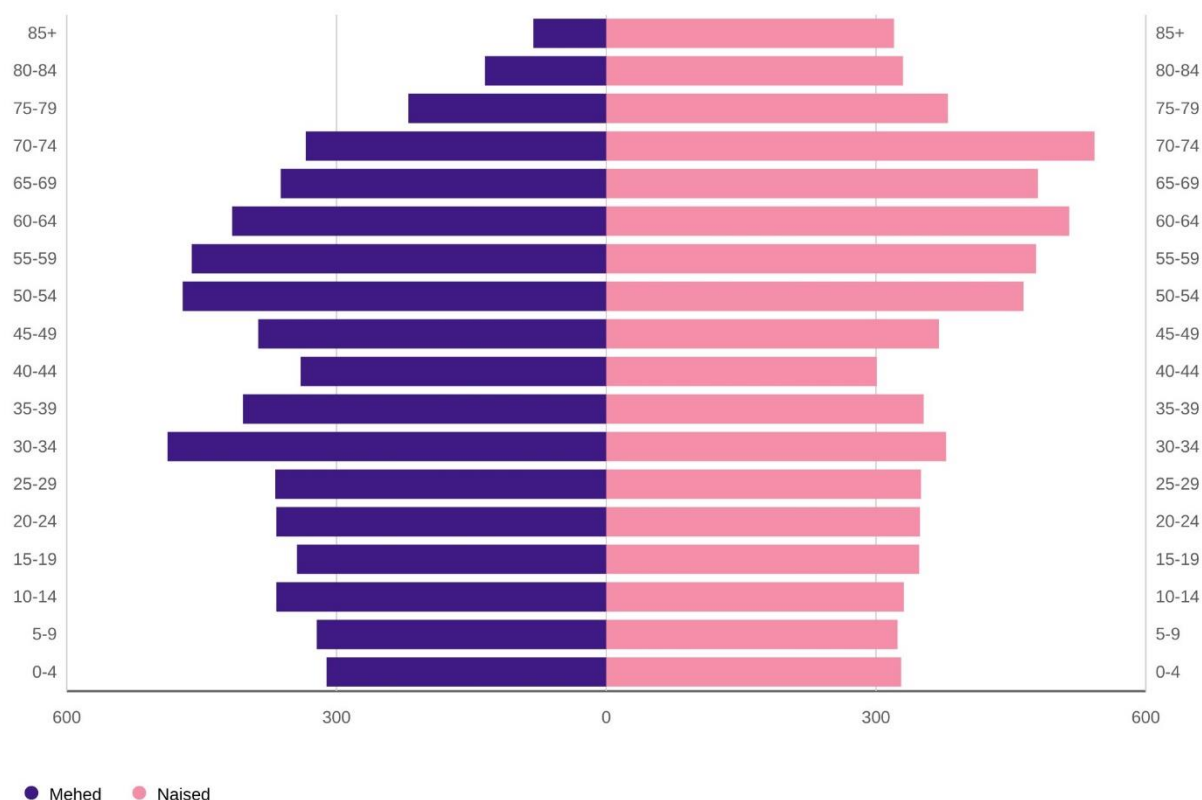
Demograafiline tööturu indeks (mis näitab eelseisval kümnendil potentsiaalselt tööturule sisenevate noorte (5–14-aastased) ja sealt vanuse tõttu potentsiaalselt välja langevate inimeste (55–64-aastased) suhet) on Jõgeva vallas 0,72, Põltsamaa vallas 0,71, aga Mustvee vallas 0,46 (2023.a jaan seisuga). Sündimus on langemas viimastel aastatel, 2023.a sündis 122 last, 2023.a ainult 107. Arvestades seniseid tendentse ja lähtudes Statistikaameti rahvastiku prognoosidest, jätkub elanike arvu vähenemine.

Joonis 5. Jõgeva valla rahvastikupüramiidid 2023. Allikas: Statistikaamet

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

Rahvastiku soo ja vanuskoosseis | Jõgeva vald, 2023

Allikas: statistikaamet

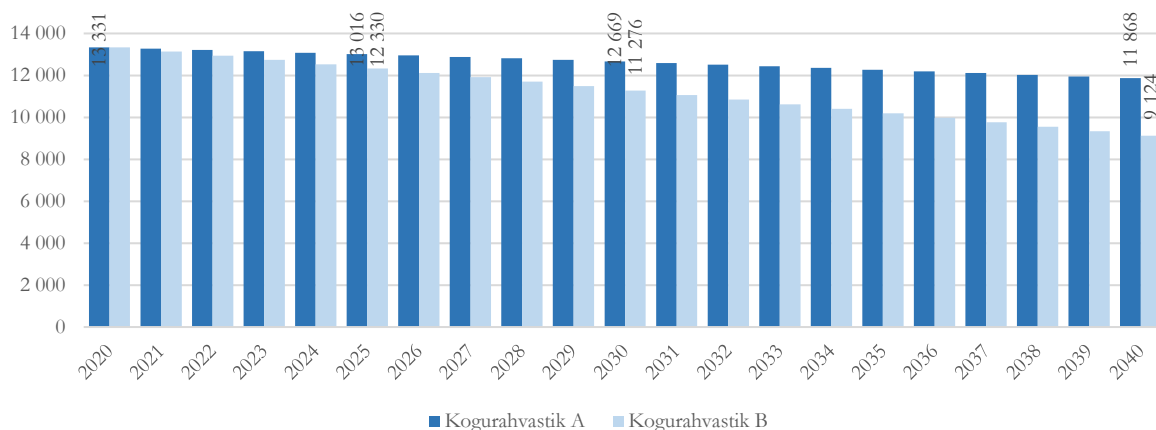
Vaata interaktiivset graafikut juhtimislaavad.stat.ee

Rahvastikupüramiidi ülemises otsas vanemaealiste hulgas on ootuspäraselt naiste suur arvuline ülekaal. Märkimisväärne on aga meeste arvuline ülekaal vanuserühmades 25-44 eluaastat, kus Jõgeva vallas elab ligi 286 meest rohkem kui samas vanuses naisi (2022.a seisuga oli meeste ülekaal isegi ligi 350 võrra).

vanus	25-29	30-34	35-39	40-44
Mehed	426	483	388	362
Naised	376	357	341	299

Rahvastiku prognoosi kuni 2040.aastani koostas 2020.a OÜ Cumulus Consulting. Selle alusel Jõgeva valla rahvaarv kahaneb sõltumata rändekäitumisest võrreldes lähteaastaga prognoosisperioodil iga-aastaselt tulenevalt elanike vanusstruktuurist igal juhul. Baasstsenaariumi vaates kahaneb elanike arv aastaks 2040 u 1500 elaniku võrra ehk 11% (joonis 6). Nagu aga juba eespool mainitud, on 2022 ja 2023. a välisränne olnud Jõgeva vallas positiivne, peamiselt tänu Ukraina sõjapõgenike saabumise tõttu. Nii et peamiselt tasub selles prognoosi tabelis silmas pidada stsenaariumi A (ilma tändekäitumiseta).

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

Joonis 61. Jõgeva valla kogurahvastiku prognoos aastani 2040

1.4 Juhtimine

1.4.1 Volikogu

Jõgeva vallavolikogu on 27-liikmeline. Volikogu töö korraldamiseks on kuus alatist komisjoni: revisjonikomisjon, arengu- ja majanduskomisjon, eelarvekomisjon, haridus- ja noorsootöökomisjon, kultuuri- ja spordikomisjon ning sotsiaal- ja tervisearenduskomisjon.

1.4.2 Valitsus

Vallavalitsuse administratsioon on valdkondlikult jagatud osakondadeks (sotsiaalosakond, majandus- ja arenguosakond, kantselei ja finantsosakond). Palamusel ja Tormas tegutsevad teenuskeskused.

Jõgeva Vallavalitsus kui täitevorgan on 6-liikmeline. Vallavalitsus suunab ja koordineerib vallavalitsuse kui ametiasutuse tegevust ja teostab õigusaktidega sätestatud korras asutuse üle teenistuslikku järelevalvet.

1.4.3 Osalus ettevõtetes ja asutustes

Jõgeva vald on ainuosanik osäühingutes Jõgeva Veevärk, Kuremaa Enveko, Jõgeva Valla Perearstikeskus ja Jõgeva Sotsiaalkeskus Elukaar.

Jõgeva vald on asutanud sihtasutuse Kuremaa Elamuskeskus. Vald on aktsionäriks ettevõttes Emajõe Veevärk AS.

1.4.4 Koostöö ja osalemine organisatsioonides

Jõgeva vald osaleb esindatuse ja valla huvide kaitsmiseks järgnevates koostööorganisatsioonides:

- MTÜ Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus
- Eesti Linnade ja Valdade Liit
- Jõgevamaa Koostöökoda

- mittetulundusühing Jõgevamaa Ühistranspordikeskus
- Jõgevamaa Spordiliit Kalju
- Mittetulundusühing Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu
- Sihtasutus Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus

1.4.5 Välissuhted

Ühinenud omavalitsuste õigusjärglasena on Jõgeva vallal sõprussuhted järgmiste välisriikide omavalitsusüksustega:

- Keuruu, Soome, leping on sõlmitud Jõgeva Linnavalitsuse poolt 1991. aastal.
- Karlstad, Rootsi, leping on sõlmitud Jõgeva Linnavalitsuse poolt 1992. aastal.
- Kaarina, Soome, leping on sõlmitud Jõgeva Linnavalitsuse poolt 2005. aastal.
- Jonava, Leedu, leping on sõlmitud Jõgeva Linnavalitsuse poolt 2010. aastal.
- Ungheni rajoonivalitsus, Moldova, leping on sõlmitud Jõgeva MV poolt 2012. aastal.
- Kaišiadoryse rajoonivalitsus, Leedu, leping sõlmitud Jõgeva Maavalitsuse poolt.

Valdkonna probleemid

- Elanike arvu sh maksumaksjate arvu vähenemine.
- Madal sündimus.
- Eakate üha suurenev osakaal.
- Avalike teenuste pakkumine nõuab suurenevaid tegevuskulusid ja investeeringuid.

Valdkonna arengueeldused

- Avalikkuse pidev informeerimine ja kaasamine juhtimisprotsesside parandamiseks.
- Aktiivne koostöö ja suhtlus vallasiseselt, maakondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasemel.
- Mitmekesised e-teenuste kasutamise võimalused, lihtne asjaajamine.
- Kogukonnad täidavad olulist rolli valla elu edendamisel.
- Valla positiivne maine.
- Valla unikaalse looduskeskkonna „Vooremaa“ turundamine elanike valda meelitamiseks ja negatiivse rahvaarvu pidurdamiseks.
- Traditsioonilised mainesündmused.

Arvestades seniseid tendentse ja lähtudes Statistikaameti rahvastikuproгноosidest, jätkub elanike arvu vähenemine ka järgmistel aastatel, millega investeeringute planeerimisel ja teenuste arendamisel tuleb arvestada.

1.5 Haridus

1.5.1 Alusharidus

Jõgeva vallas on 8 lasteaeda 13 tegutsemiskohaga.

Lasteaiad tegutsevad Torma Põhikooli juures (3 rühma), Siimusti algkooli juures (4 rühma, millest üks rühm töötab Sadukülas), Laiuse Põhikooli juures (2 rühma), Vaimastvere Põhikooli juures (1 rühm), Sadala kooli juures (2 rühma). Lisaks on 3 eraldiseisvat lasteaeda: Jõgeva Lasteaed „Rohutirts“ (hetkel 12 rühma), Jõgeva Lasteaed „Karikakar“ (6 rühma Jõgeval, 1 rühm Kuristal, 2 rühma Jõgeva Alevikus), Palamuse Lasteaed „Nukitsamees“ (6 rühma Palamusel, 1 rühm Kaareperes ja 1 rühm Kuremaal)

Tabel 2. Jõgeva valla haridusränne. Allikas: EHIS, märts 2024

	Lasteaia nimi	Laste arv	Rühmade arv	Teiste KOVide lapsi
1	Lasteaed Rohutirts	191	12 (sh 1 tasandusrühm)	2
2	Lasteaed Karikakar	152	9 (sh 1 rühm Kuristal, 2 rühma Jõgeva alevikus)	1
3	Palamuse Lasteaed Nukitsamees	124	7 (sh 1 rühm Kaareperes, 1 rühm Kuremaal)	6
4	C.R. Jakobsoni nim Torma Põhikool	43	3	6 (sh Mustvee vallast 4)
5	Sadala Kool	25	2	1
6	Laiuse Jaan Poska Põhikool	19	2	1
7	Vaimastvere Kool	17	1	0
8	Siimusti Lasteaed-Algkool	63	4 (1 rühm Sadukülas)	7 (sh Põltsamaa vallast 4)

Lasteaedades õpivad peamiselt Jõgeva valla lapsed. Kokku on lasteaedades 634 last, neist 24 ehk 3,8 protsenti on lapsed, kelle elukoht ei ole Jõgeva vallas. Kõige rohkem pakuvad alushariduse teenust teistele omavalitsustele Torma, Siimusti ja Palamuse lasteaed. Teiste valdade lasteaedades käib 14 Jõgeva valla last. Raske ja sügava puudega lastel on võimalik käia Jõgeva linna lasteaia erirühmas.

Võrreldes 2022.a seisuga on laste arv lasteaedades kokku vähenenud ei ole (siis oli 636 last), kuid viimastel aastatel on vähenenud laste arv Torma lasteaias (2022.a oli siin 54 last) ning lasteaia kohtade vajadus on oluliselt tõusnud Jõgeva linnas.

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

Tabel 3. Lasteaia laste arvu prognoos Jõgeva valla lasteaedades sündivuse alusel. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus, märts 2024

	Lasteaia nimi	Laste arv 2024	Laste arv 2025	Laste arv 2026
1	Jõgeva linna ja lähiümbruse lasteaiad (Rohutirts, Karikakar, Kurista, Jõgeva Alevik)	343	360	340
2	Palamuse Lasteaed Nukitsamees	124	124	120
3	C.R. Jakobsoni nim Torma Põhikool	43	38	38
4	Sadala Kool	25	22	22
5	Laiuse Jaan Poska Põhikool	19	20	20
6	Vaimastvere Kool	17	18	18
7	Siimusti Lasteaed-Algkool	63	65	65

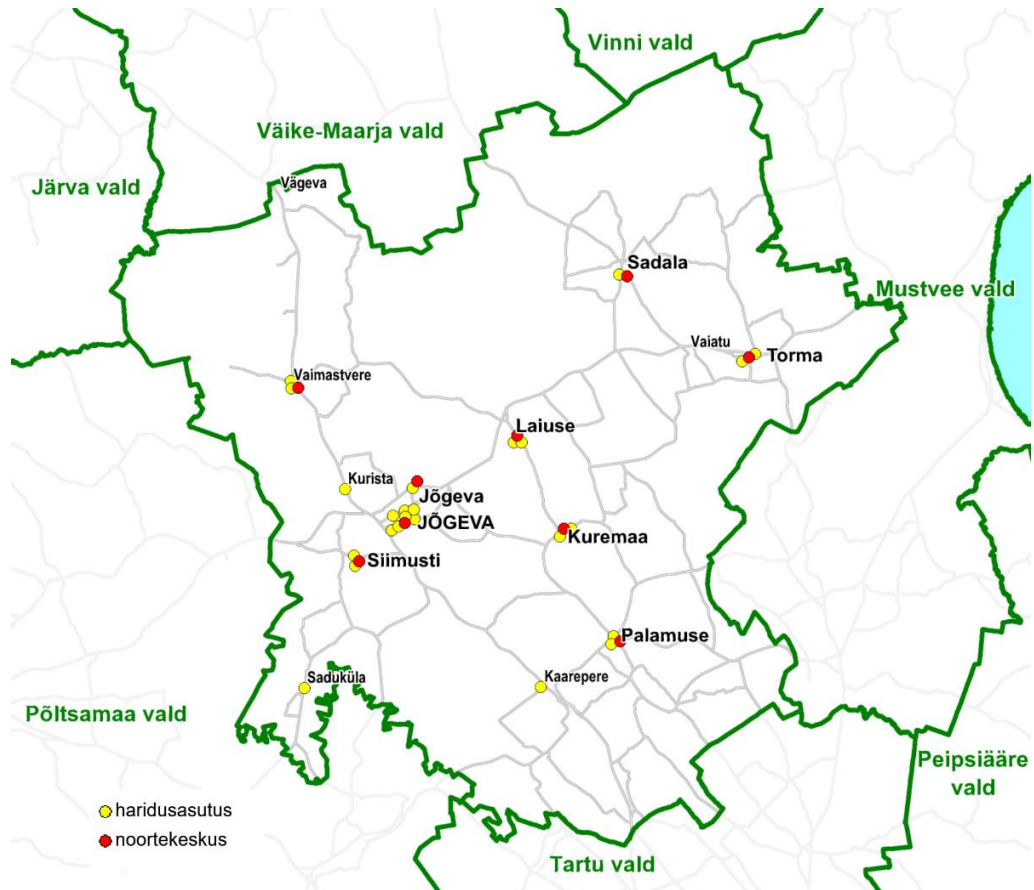
Aastal 2023 sündis Jõgeva vallas 107 last (võrdluseks 2021.a 150 last). Kooliteed alustas 129 last.

Valla lasteaedade hooned on valdavalt heas seisukorras. Lasteaia Rohutirts hoone rekonstrueeriti põhjalikult 2010. aastal. Lasteaiale Karikakar valmis uus hoone 2013. aastal ning Palamuse lasteaiale Nukitsamees 2018. aastal. Torma lasteaias uuendati keldri elektrijuhtmestik ning remonditi köök.

Lähiajal vajavad investeeringuid lasteaia hooned:

- Kaareperes;
- Sadukülas;
- Kuristal;
- Laiusel.

Laste arvu vähenemisest tulenevalt on vajalik pidevalt jälgida, millises piirkonnas ja millises mahus on otstarbekas ning vajalik ruumiprogrammi korrastamine ja renoveerimine.

Joonis 6. Jõgeva valla haridusasutused. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus.

1.5.2 Üldharidus

Jõgeva vallas tegutseb seitse munitsipaal-üldhariduskooli. Õpilaste arv 2024. aasta märtsi seisuga on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 4. Jõgeva valla koolide õpilasränne. Allikas: EHIS, märts 2024

	Kooli nimi	Laste arv	Teistest KOV
1	Jõgeva Põhikool	688	24
2	Oskar Lutsu Palamuse Põhikool	195	14
3	C. R. Jakobsoni nimeline Torma Põhikool	120	18 (sh 16 Mustvee vallast)
4	Sadala Kool	31	
5	Laiuse Jaan Poska Põhikool	77	4
6	Vaimastvere Kool	66	24
7	Siimusti Lasteaed-Algkool	68	6

Õpilaste arv on valla koolides olnud viimaste aastate jooksul olnud stabiilne. Oluliselt on

kasvanud õpilaste arv Jõgeva Põhikoolis (oli 2022.a 649 õpilast). 2023. aastal lõpetas Palamusel gümnaasiumi viimane lend ning kool korraldati ümber põhikooliks. 2023. aastal suleti Kuremaa Lasteaed-Algkool (2022.-2023. õppeaastal õppis seal 7 õpilast).

Jõgeva valla koolides on üle 60 aastaste õpetajate osakaal väga suur. Probleemiks muutub olukord siis, kui õpetajad pensionile hakkavad jääma. Kui Eestis keskmiselt on üle 60-aastaste õpetajate osakaal ligikaudu 22 protsenti, siis Jõgeva vallas on see üle 34 protsendi, samas on viimase kahe aasta jooksul mõnevõrra suurenenud noorte, alla 30-aastaste õpetajate osakaal, kuid vähenenud on 40-59 aastaste õpetajate osakaal.

Tabel 5. Üldhariduskooli õpetajaskonna jaotus vanusegruppide lõikes õppeaastal 2022/2023. Allikas: portaal www.haridussilm.ee

Õpetajate vanusegrupp	Osakaal Jõgeva vallas ,%	Osakaal üleriigiliselt (%)
Alla 30-aastased	6,7	8,7
30–39-aastased	18,7	18,7
40–49-aastased	15,3	22,9
50–59-aastased	24,7	27,2
Üle 60 aastased	34,6	22,5

Jõgeva vallas kooliteed alustavate laste arv on järgmise nelja aasta lõikes toodud allolevas tabelis. Prognoosi tabel ei arvesta rahvastiku- ja õpilasrännet.

Tabel 6. Esimesse klassi minevate laste arvu prognoos sündivuse alusel. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus.

Kool	2025	2026	2027	2028
Jõgeva Põhikool	69	80	61	69
Oskar Lutsu Palamuse Põhikool	20	17	24	29
C. R. Jakobsoni nim Torma Põhikool	7	8	7	8
Sadala Kool	7	4	8	4
Laiuse Jaan Poska Põhikool	7	1	7	11
Vaimastvere Kool	4	8	6	1
Siimusti Lasteaed-Algkool	11	13	13	11
KOKKU	125	131	126	133

Tabel 7. Õpilaste arvu prognoos koolides sündivuse alusel. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus.

Kool	2025	2026	2027	2028
Jõgeva Põhikool	700	700	685	690

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

Oskar Lutsu Palamuse Põhikool	192	193	191	190
C. R. Jakobsoni nim Torma Põhikool	119	107	104	99
Sadala Kool	33	34	32	35
Laiuse Jaan Poska Põhikool	78	77	66	64
Vaimastvere Kool	70	70	70	70
Siimusti Lasteaed-Algkool	64	64	68	70
KOKKU	1256	1245	1216	1218

Põhiharidust omandab Jõgeva valla koolides statsionaarses õppes kokku 1245 õpilast. Teistes valdades omavad sissekirjutust on enam õpilasi Jõgeva Põhikoolis, Torma ja Vaimastvere koolides. Vaimastvere koolis teistest omavalitsustest pärit õpilaste arvu mõjutab õpilaskodu.

Jõgeva valla põhikoolialisi õpilasi õpib teiste omavalitsuste munitsipaalkoolides 52, erakoolides 6 ja riigikoolides 42.

Jõgeva valla õpilasi õpib teiste omavalitsuste munitsipaalgümnaasiumides 50 ja erakoolides 4. Jõgevamaa Gümnaasiumis õpib 170 ja teistes riigigümnaasiumides 12 Jõgeva valla õpilast. Jõgevamaa Gümnaasiumi mittestatsionaarses osakonnas õpib 45 Jõgeva valla õpilast.

Jõgeva valla koolihooned ning koolide mängu- ja spordiväljakud on väga erinevas seisukorras. Jõgeva Põhikooli uus õppehoone valmis 2019. aastal, 2023. a valmis kooli juurde avar spordihoone. Koolide õpikeskkonda, sh ka inventari, on vaja pidevalt kaasajastada.

Kaasajastamist vajavad:

- C. R. Jakobsoni nim Torma Põhikooli hooned, spordiväljak ja õueala;
- Laiuse Jaan Poska Põhikooli hoone ja staadion;
- Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasiumi staadion;
- Sadala Kooli hoone, spordiväljak;
- Siimusti Lasteaed-Algkooli sportimisvõimalused;
- Vaimastvere Kooli hoone, õpilaskodu ja õueala.

Kõigil haridusasutustel on oma arengukavad, kus on kirjeldatud asutuste eripärad, tugevused ja vajadused.

Jõgeva vallas tegutsevad riigigümnaasium Jõgevamaa Gümnaasium (üle 200 õpilase), erivajadustega õpilastele suunatud Kiigemetsa Kool ning metsanduse ja loodusvaldkonna kutsehariduskool Luua Metsanduskool. Gümnaasiumi juurde on vajadus rajada õpilaskodu.

Huviharidus

Jõgeva vallas pakutav huviharidus on mitmekülgne ning võimaldab tegevusi erinevas vanusegrupis ja erinevate huvide ja võimetega lastele ning noortele.

Jõgeva vallas tegutseb kolm munitsipaal huvikooli – muusikakool, kunstikool ja spordikool. Jõgeva Muusikakoolis õpib 2024. aasta märtsikuu seisuga 116 õpilast. Muusikakoolis õpetatavad huvialad on klaver, viiul, flööt, akordion, löõtspill, klarnet, saksofon, vaskpillid (trompet, tromboon, eufoonium, tuuba), löökpillid ja klassikaline kitarr. Muusikakoolis tegutseb ka huviõppe osakond, kus on võimalik osaleda lauluõppes, instrumendiõppes ja tantsuõppes. Muusikakoolis on 10 klassiruumi ja saal. Samas hoones asub Alo Mattiiseni klaveriklass.

Jõgeva Kunstikoolis õpib 2024. aasta märtsikuu seisuga 59 õpilast. Õpingud kestavad 5 aastat. Õpetatavad ained on joonistamine, maalimine, vormiõpetus, kompositsioon ja kunstiajalugu. Võimalik on õppida üksikaineid või osaleda projektkursustel. Kunstikoolis pakutakse kunstialast huvikoolitust ka täiskasvanutele. Väga populaarseks on viimastel aastatel osutunud mudilaste kunstiringid.

2019. aastast töötab huvikoolina Jõgeva Valla Spordikool, kus viiakse läbi korvpalli-, ujumis- maadlus- ja võrkpallitreeninguid. Spordikoolis õpib 2024. a märtsikuu seisuga 213 õpilast. Lisaks regulaarselt toimuvatele treeningutele korraldatakse nädalavahetuse ja koolivaheaja laagreid, samuti korvpalli ja ujumist tutvustavaid päevi, mille eesmärgiks on spordialade populariseerimine noorte hulgas. Spordikool teeb tihedat koostööd alaliitudega.

Erahuvikoolidena pakuvad valla noortele huvitegevust Palamuse Laulustuudio, kus saab õppida soololaulmist, kitarrimängu, basskitarri, trumme ja klaverit, JJ-Street Tantsukool ja Tantsustuudio Cestants. Lisaks pakutakse piirkondades erinevaid huvitegevuse võimalusi.

1.6 Noorsootöö

Jõgeva vallas on 01.01.2024 seisuga 7-26 aastaseid noori 2698, neist 7-19 aastaseid 1793.

Noortele on Jõgeva vallas mitmekülgsed võimalused noorsootöös osalemiseks: huvikoolid, noortekeskused, huviringid, osaluskogud, noorteorganisatsioonid, õpilasmalev, omaalgatuse fond ja rahvusvaheliste noortevahetuste võimalused.

Jõgeva Vallavalitsuse hallatava asutuse Jõgeva Valla Noortekeskuse eesmärk on luua noortele loovust ja identiteeti toetav turvaline ja kaasav arengukeskkond, võimaldada noortel aktiivselt sisustada oma vaba aega ning suunata noori olema ühiskondlikult aktiivne. Noortekeskus tegutseb avatud noorsootöö põhimõttel: on avatud igale noorele, seadmata eeltingimusi tema tõekspidamistele, võimetele, oskustele, teadmistele ja rahalistele võimalustele. Asutuses töötab täiskohaga juhataja, projektijuht, üheksa noortejuhti ning lisaks kaasatakse võimalusel vabatahtlikke.

Noortekeskusel on Jõgeva vallas üheksa piirkondlikku tegevuskohta: Jõgeva linnas, Jõgeva alevikus, Kuremaal, Siimustis, Laiusel, Palamusel, Sadalas, Tormas ja Vaimastveres. Kõige suurem külastatavus on Jõgeva linnas, Siimustis ja Palamusel. Piirkondlikud noortekeskused on avatud valla erinevates piirkondades erinevatel kellaaegadel, järgides noorte kasutusmugavust. Noortekeskuse vahendeid uuendatakse ja tegevusi laiendatakse järjepidevalt. Asutus korraldab suviti 30-40 osalejale õpilasmalevat, mille eesmärk on pakkuda Jõgeva valla noortele võimalus saada esimene töökogemus. Jõgeva Valla Noortekeskus on Eurodeski partner ning omab välisvabatahtliku vastuvõtmiseks kvaliteedimärgist. 2024. aastal on plaan suurendada vabatahtlike arvu ühelt kahele, järgmised vabatahtlikud peaksid saabuma septembris.

Noortekeskus omab noorsootöö akrediteeringut, mille kaudu käisid 2023. aastal valla noorsootöötajad esimesel õpirändel Hispaanias. Järgmine kindel sündmus on noortevahetus Hispaaniasse ning loodetavasti saavad meie noorsootöötajad võimaluse minna õpirändele Sardiiniasse, et omandada uusi teadmisi noortepoliitikast.

Jõgeva vallas on vallavalitsusele ja volikogule koostööpartneriks noortevolikogu. 2023. aasta oktoobrist tegutseb Jõgeva valla noortevolikogu kolmas koosseis, kuhu kuulub üheksa liiget. Noortevolikokku saavad kandideerida 13-20 aastased noored, kelle registreeritud elukoht on Jõgeva vald või kes õpivad Jõgeva valla territooriumil asuvates haridusasutustes. Noortevolikogu tegutseb kolmel suunal: poliitika, projektid ja kommunikatsioon. Koosseisu missioon on leida Jõgeva linnas 16-26 aastastele noortele kooskäimiseks ruumid. Noortevolikogu aseesinaine osaleb haridus- ja noorsootöökomisjoni istungitel ning tegutsetakse selle nimel, et saada osaleda ka kultuuri- ja spordikomisjoni töös. Koosseis on ellu viinud Eesti Noorteühenduste Liidu projekti uue osaluskogu töö käivitamiseks, esitanud valla kaasavasse eelarvesse oma ettepaneku, korraldanud valla noortele kaks avalikku koolitust ning juhib noortevolikogu loodud noortefoteemalist podcasti "Noorte kraam".

Huvihariduses ja huvitegevuses osalemise võimalusi on Jõgeva vallas 112. Jõgeva vallas saavad noored oma teadmisi, oskusi ja hoiakuid kujundada kõikides huvialavaldkondades. Kõige enam on võimalusi spordi ja muusika valdkonnas, vähem kunsti ning loodus- ja täppisteaduste valdkonnas. Huvitegevuses osalemisele ja teenuse pakkujate võimaluste arendamisele on kaasa aidanud huvihariduse ja huvitegevuse toetus.

Jõgeva valla noortel on võimalik oma kogukonda ja noori arendavaid ideid ellu viia, taotledes selleks Jõgeva valla noorte omaalgatuse programmist toetust.

Vallas tegutsevad noorteorganisatsioonid TORE ja 4H ning Kodutütred ja Noored Kotkad.

Valdkonna probleemid

- Laste arvu vähenemine.
- Erivajadustega laste osakaalu kasv ja tugipersonali nappus nii koolis kui ka lasteaias.
- Koolide õpikeskkond on lõpuni kaasajastamata, sh inventar.
- Õpetajaskonna vananemine.
- **Paljude koolide spordiväljakud on kehvast seisukorras, puudu on mänguväljakutest.**
- Noorte vähenenud füüsiline aktiivsus.
- Koolide ruumide kasutamine on ajaliselt piiratud, ruumide ja õppevahendite riskasutust on liiga vähe.

Valdkonna arengueeldused

- Haridusasutused pakuvad heal tasemel haridust:
  - haridusasutused toimivad valla erinevates piirkondades;
  - erineva suurusega koolid, õpilastele individuaalne lähenemine
- Toimiv haridusasutuste võrgustik.
- Erivajadustega koolilastele Kiigemetsa kooli olemasolu. Erivajadustega laste osakaalu kasvades võimalus kasutada Kiigemetsa kooli õpetajate ja süsteemi potentsiaali.
- Kõigis valla suuremates piirkondades on loodud noortekeskused.
- Noortevolikogu tegevus.
- Täiskasvanute laiem osalemine täiendkoolitustel, Jõgeval täiskasvanutele tasemehariduse (üldhariduse) omandamise jätkuv võimaldamine ja elukestva õppe põhimõtete rakendamise toetamine.
- Piirkonna teadusasutuste ja kutsekoolide potentsiaali kasutamine, leidmaks koostöökohti üldhariduskoolis ja gümnaasiumis.

Valla lasteaedade hooned on üldiselt heas seisukorras. Laste arv lasteaedades on stabiilne – kui aastal 2018 oli valla lasteaedades 616 last, siis 2024. aastal 634 last.

Valla koolides on puudus erivajadustega laste tugispetsialistidest. Probleemi leevendamiseks tuleb suurendada koolide omavahelist koostööd ja kasutada Kiigemetsa kooli võimalusi.

Jõgeva vallas pakutav huviharidus on mitmekülgne, võimaldab tegevusi erinevas vanusegrupis ja erinevate huvide ning võimetega lastele ja noortele. Valdkonna arengut toetab noortekeskuste ruumide efektiivsem kasutamine, lahtiolekuaegade muutmine ja erinevatele vanusegruppidele suunatud projektid lähtudes noorte vanusest.

1.7 Kultuur

1.7.1 Rahvaraamatukogud

Alates 1. jaanuarist 2021 tegutseb Jõgeva valla hallatava asutusena Jõgeva Raamatukogu, koondades enda alla kõik Jõgeva valla raamatukogud. Uue asutuse moodustamine võimaldab paindlikumat töökorraldust, mitmekesistada osutatavaid teenuseid ja tõsta teenuse kvaliteeti.

- Jõgeva linnaraamatukogu (peakogu)
- Kaarepere haruraamatukogu
- Kuremaa haruraamatukogu
- Laiuse haruraamatukogu
- Palamuse haruraamatukogu
- Sadala haruraamatukogu
- Saduküla haruraamatukogu
- Siimusti haruraamatukogu
- Torma haruraamatukogu
- Vaimastvere haruraamatukogu

Raamatukogude töötajad teevad tihedat koostööd piirkonna teiste kultuuriasutustega ning osalevad üritustel. Raamatukogud saavad täita ka seltsi- ja kokkusaamisruumide funktsiooni, elavdades seeläbi kogukonna kultuurielu. Raamatukogud panustavad eesti keele ja lugemisharjumuste arengusse, luues head võimalused lugemiseks, õppimiseks, süvenemiseks, kaugtööks ja mängimiseks.

Valla raamatukogudes jätkatakse raamatukogude vahelise laenutuse teenuse pakkumist. Arendatakse erinevaid teenuseid, millega saab tutvuda iga raamatukogu kodulehel/blogis. Raamatukogud on nähtavad ka sotsiaalmeedias, rakendatakse koduteenindust. Pääaeu kõik raamatukoguhoidjad on kutsekvalifikatsiooniga või kvalifikatsioon on omandamisel. Jõgeva Raamatukogu töötajatel on võimalus osaleda täiend- ja valdkondlikel koolitustel.

Raamatukogud osalevad Kultuuriministeeriumi poolt tellitud uuringutes, et olla KOV-i allasutustena partneriks riigile raamatukogunduse teenuse pakkimise parandamisel haldusreformijärgsel perioodil. Jõgeva valla raamatukogud täidavad sageli seltsiruumide funktsiooni, eriti piirkondades, kus pole rahvamaju (Laiuse, Siimusti, Vaimastvere, Saduküla). Koostööd tehakse piirkonna külaseltside, koolide, rahvamajade, muuseumide ja kogudustega. Ühtlasi korraldavad raamatukogud iseseisvalt mitmesuguseid üritusi lastele, noortele ja täiskasvanutele. Kõikides raamatukogudes on avalikud internetipunktid. Siimusti haruraamatukogu ruumides asub Eeva Niinivaara mälestustuba.

Jõgeva valla raamatukogud asuvad valdavalt koolide/lasteaedadega ühises majas (v.a Torma, Sadala, Palamuse) ja on üldjoontes heas seisukorras. 2019. aastal valmis uus Jõgeva linnaraamatukogu hoone. Haruraamatukogudest on kõige suurem remondivajadus Tormas ja Vaimastveres. Inventari kaasaajastamist vajavad enamus raamatukogud.

Kohalik omavalitsus väärtustab vallas raamatukoguteenust, tagades stabiilsed ressursid teenuse osutamiseks ja arendamiseks.

Muuseumid

Jõgeva vallas tegutsevad järgmised muuseumid:

- riigi hallatav Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolimuuseum
- Jõgeva valla hallatava asutuse Jõgeva Valla Kultuur koosseisus olev Betti Alveri Muuseum
- eraõiguslikult juhitud Jõgewa Muuseum
- eraõiguslikult juhitud Paduvere Talumuuseum

Palamuse O. Lutsu Kihelkonnakoolimuuseum tutvustab Eesti kihelkonnakoolide ajalugu läbi Oskar Lutsu „Kevade“. Huvitavaid elamusi ja põnevaid krutskeid jagub igas vanuses külastajatele. 2023. aastal külastas muuseumi ca 12 600 inimest.

Betti Alveri Muuseum on luuletaja Betti Alveri elule ja loomingule pühendatud majamuuseum Jõgeva linnas, mis tegutseb alates 2006. aastast luuletaja sünnikodus Jõgeval. Muuseumis eksponeeritakse Betti Alveri elu ja loomingut, jäädvustatakse Alo Mattiiseni mälestust ning tutvustatakse Jõgeva linna ajaloo- ja kultuuripärandit. Muuseumis asub külastuskeskus, mille moodustavad lava ja 80-kohaline saal. Alates 1. aprillist 2024 on Betti Alveri Muuseumi Jõgeva valla hallatava asutuse Jõgeva Valla Kultuur koosseisus, moodustades eraldi osakonna. Muuseumi püsiekspositsiooni moodustavad 2016. aastal avatud näitused “Betti Alver – valguses ja varjus” ning 2018. aastal avatud Alo Mattiisenit tutvustav väljapanek.

Betti Alveri muuseum toetab Jõgeva valla arengueesmärkide täitmist, olles valla ainus munitsipaalmuuseum. Ühtlasi täidab muuseum Jõgevamaa arengustrateegia 2035+ ning riigi turismistrateegia eesmärgi, olles maakonna atraktiivne turismiobjekt. Muuseum on riigile toeks, pakkudes mitteformaalset haridust toetavat külastuskogemust ning täites haridusprogrammide kaudu riiklikus õppekavas seatud eesmärgi. Betti Alveri Muuseum on arenev organisatsioon, mis jätkab tegevust kõigis muuseumitöö valdkondades.

Betti Alveri looming on toodud ka linnaruumi. Poetessi majamuuseumi töötajate eestvedamisel on kuue Betti Alveri luuletuse tekstid kinnitatud laternapostidele.

Jõgewa Muuseum on eramuuseum, mida haldab MTÜ Pommiauk. Muuseumi ekspositsioon kajastab peamiselt perioodi 1900–1945 Jõgevamaal – Eesti Vabadussõda, Eesti Vabariigi iseseisvusaeg, inimeste elulood ja olme. Olulise osa väljapanekust moodustab teises maailmasõjas kasutatud relvastus ja sõjasündmused Jõgevamaal. Koolidele pakutakse võimalust ajalootundide läbiviimiseks muuseumis.

Muuseumi juures on võimalik ööbida külalistemajas. Klaasistuudios saab tutvuda klaasikunstiga ja valmistada endale ilusa klaasist meene.

Aastast 1971 tegutsev Paduvere Talumuuseum on täitmas senisest suuremat rolli kultuuri- ja spordisündmuste korraldamisel piirkonnas, pakkudes ruume seltsitegevuseks ka piirkonna

inimestele. Samas on talumuuseum talletanud oma kogudes rikkaliku koguse valla ajaloo käsikirjalist ja fotomaterjali. Viimastel aastatel on muuseum seeläbi olnud aktiivne kirjastaja. Muuseumi aastaringseks tegevuseks on renoveeritud Pedja meierei hoone, kus asub valla ajalugu käsitlev muuseum-loomemaja ja kus eksponeeritakse Läänemardi talus pühitsetud trikoloori säilitamislugu.

Eraõiguslike muuseumidega teeb omavalitsus koostööd kultuurivaldkonna projektide osas, eraldades vastavalt eelarvelistele võimalustele tegevustoetusi ja projektitoetusi.

Laiusel asub muuseumituba Kuldne Õlg, kus on näitusmüügis õlgehistööd ning korraldatakse ka käsitöö töötubasid. Kuremaa lossis on muuseumituba, kus on eksponeeritud Erki Pütsepa karikad ja võistlusratas ning lisaks tutvustatakse Kuremaa lossi ja kooli ajalugu. Vaiatu rahvamaja muuseumitoas on talletatud ja näituse vormis esitletud piirkonna ajaloolised esemed ja dokumendid. Siimusti raamatukogu ruumides asub Eeva Niinivaara mälestustuba, kus eksponeeritakse kultuuriloolase ja pedagoogi elu ning loominguga seonduvaid materjale. Luua mõisas on avatud Luua Metsanduskooli muuseumitoad, kus kajastuvad nii metsanduskooli kui ka mõisa ajalugu.

Vallas asuvate muuseumide roll siseriiklike ja välis turistide teenindamisel on märkimisväärne. Muuseumihooned on heas seisukorras ja lähiaastatel suuri investeeringuid ei vaja. Muuseumides on prioriteetseteks tegevusteks teenuskvaliteedi tõstmine ja teadusliku töö tegemine.

Rahvamajad ja seltsitoad

Omavalitsuse ülesanne on toetada eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimist. KOV on kultuurivaldkonnas riigile koostööpartneriks, toetades ja reguleerides kultuurielu kohalikul tasandil. Alates 1. juulist 2023 tegutseb Jõgeva valla hallatava asutusena kultuuriasutusi ühendav Jõgeva Valla Kultuur, koondades enda alla kõik Jõgeva vallas olevad rahva- ja seltsimajad.

Jõgeva Valla Kultuuri koosseisus on rahvamajade funktsioone täites järgmised asutused:

- Jõgeva Kultuurikeskus
- Kaarepere rahvamaja
- Palamuse rahvamaja
- Sadala rahvamaja
- Saduküla rahvamaja
- Torma rahvamaja
- Vaiatu rahvamaja
- Kuremaa Elamuskeskus (Kuremaa mõisa peahoone)

Kultuuritegevust arendatakse vallas terviklikult. Erinevates valla piirkondades käivad koos ja tegutsevad tantsu- ja lauluringid, seltsingud, käsitööringid jm, kes viivad edasi kultuuritraditsioone, loovad kogukonnas ühtsuse tunnet. Aktiivseid eakate seltsinguid on 4.

Paraku pandeemia ajal lõpetas tegevuse Vaiatu eakate seltsing „Hõbe“. 2023. aastal jõustunud kultuurireform Jõgeva vallas tekitas kultuuri valdkonnas palju segadust ning muutis mitmete seltsingute ja ringijuhtide nimistut. Muutustele vaatamata jäid tegutsema kõik varem pikaajaliselt eksisteerinud rahvatantsurühmad ja seltsingud.

Allpool on nimekiri praegu aktiivselt tegutsevatest huviringidest piirkonniti:

Palamuse piirkonnas:

- Eakate Klubi Paunvere
- Vanaemade tantsurühm Paunvere Maalid
- Paunvere Mamslid
- Naisrühm Sirtsuline
- Murumardikad
- Line-tantsu rühm Paunvere Lainikad
- Line-tantsu treeningu algajate grupp
- Segarühm Paunvere Tootsid-Teeled
- Segakoor Kuus Õuna
- Palamuse Amatööriteater
- Palamuse käsitööring
- Palamuse ansambel Laululinnud

Kaarepere piirkonnas:

- Kapell Nukitsamehe Naised
- Kaarepere Seenioransambel Laulunaised
- Memmede tantsurühm Tantsulust
- Kaarepere Käsitööring
- Kaarepere Eakate seltsing Härmalõng

Jõgeva piirkonnas:

- Seltskonnalaul Laulusõbrad
- Eakate "Arukate akadeemia"
- Folklooriselts Jõgevahe Pere tantsurühmad
- Jõgevamaa Gümnaasiumi tantsurühmad: segarühm Kerged Kondid, neiduderühm
- Jõgeva Põhikooli tantsurühmad: 1.-8.klass segarühm Kerged Kondid
- Jõgeva Kammerkoor
- Meeskoor „Mehis“
- Jõgeva segarahvatantsurühm Kaaratsim
- Jõgeva Linna Teater

Vaiatu piirkonnas:

- Naisrahvatantsurühm Somel
- Käsitöö tuba (tegutseb Vaiatu Küla Seltsi all)

Torma piirkonnas:

- Torma naisrühm
- Torma kapell
- Torma puhkpilliorkester
- Torma näitering (tegutseb MTÜ Torma Kultuur all)
- Eakate seltsing „Torma Hõbedane“
- Seltsing Näppa (käsitööring)

Sadala piirkonnas:

- Sadala naisrühm Tantsulust
- Sadala naisansambel
- Sadala Külade Teater

Laiuse piirkonnas:

- Naisrahvatantsurühm Meie Mari
- Käsitööring Õlemuuseumis
- Laiuse eakate seltsing „Kuldne sügis“

Kuremaa piirkonnas:

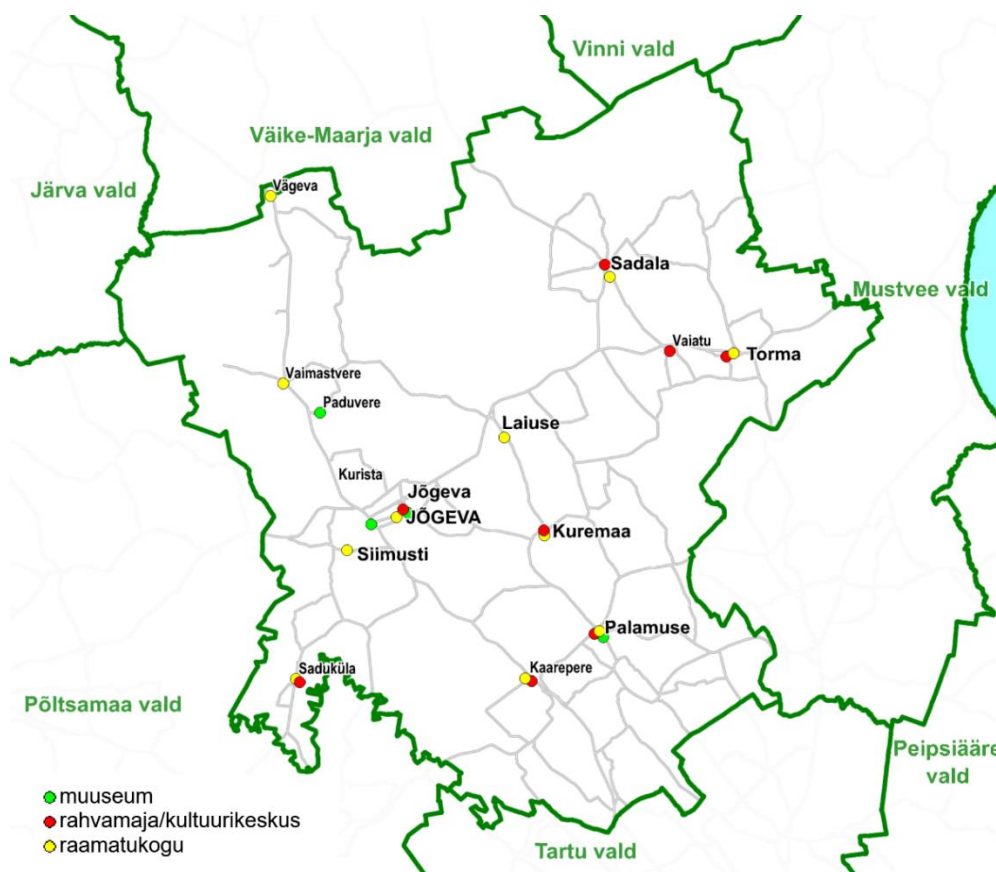
- Kultuuriselts „Jensel“
- Päivapäike savituba

Vaimastvere piirkonnas:

- Tantsurühm Rabamoorid

Saduküla piirkonnas:

- Saduküla lauluring
- Saduküla käsitööring

Joonis 7. Jõgeva valla kultuuriasutused. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus.

Kogukonnad ja vabaühendused

Kohaliku omavalitsuse headeks partneriteks ning käepikendusteks erinevates valdkondades eri piirkondades on aktiivsed kogukonnad, kes vastutavad piirkondades heakorra eest, toovad nähtavale probleemseid kitsaskohti ning kutsuvad üles ja ühendavad kohalikke inimesi oma piirkonnas. Jõgeva vallas on loodud ka kogukonnakogud, ent need ei ole senini veel tööle hakatanud.

Äriregistri järgi on Jõgeva vallas 253 vabaühendust ja klubi. Nendest 14 on registreeritud külaseltsidena ning 86 on seotud kas kultuuri, kohaliku elu või kohalikku ellu panustava tegevusega. Ülejäänud vabaühendused on end registreerinud tegutsevatena muus valdkonnas (näiteks sport või moto).

Alates 2023. aasta sügisest on vald korraldanud kogukondadele kokkusaamise üritusi ning plaan on neid järjepidevalt korraldada ka edaspidi vähemalt 3 korda aastas, mille eesmärgiks on leida koostöökohti vallavalitsuse ja kogukondade vahel suurendada kogukondadevahelist üksteisetundmist ja koostööd ning elavdada avatud arutelu ja leida kitsaskohtadele lahendusi.

Erinevates piirkondades tegutsevad kohalikku elu korraldavad küla- ja kultuuriseltsid:

Palamuse ja Luua piirkonnas:

- MTÜ Look
- Luua Külaselts MTÜ

Kaarepere piirkonnas:

- Kaarepere Külaselts

Kassinurme piirkonnas:

- Kassinurme Naisselts

Siimusti piirkonnas:

- Siimusti Külaselts MTÜ

Jõgeva ja Jõgeva aleviku piirkonnas:

- Kultuuriselts Vanaveski
- MTÜ Lood
- Folklooriselts Jõgevahe Pere
- MTÜ Tähetund
- MTÜ Airaan
- MTÜ Piltijad
- MTÜ Pommiauk
- MTÜ Jõgevamaa Represseeritud

Vaiatu piirkonnas:

- Vaiatu Küla Selts

Torma piirkonnas:

- Torma Kogukond MTÜ
- Torma Kultuur MTÜ
- Seltsing Näppa

Sadala piirkonnas:

- Sadala Külade Selts

Laiuse piirkonnas:

- Käsitöökoda KULDNE ÕLG

Kuremaa piirkonnas:

- Kuremaa Külaselts
- Kultuuriselts „Jensel“

Vaimastvere, Endla, Kärde, Paduvere piirkonnas:

- Endla Külaselts MTÜ

- Kärde Küla Selts MTÜ
- Vaimastvere Külaarendamise Selts
- Paduvere Talumuuseumi Selts

Saduküla piirkonnas:

- Härjanurme Maarahva Selts MTÜ

Kogukonnad ja vabaühendused

Jõgeva vallas on 11 erinevat kogudust, esindatud on Eesti Evangeelne Luterlik kirik (EELK), Eesti Apostlik-Õigeusu kirik (EAÕK), Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu Kirik (MPEÕK), Eesti Evangeeliumi Kristlaste ja Baptistide Koguduste Liit (EEKBKL), Seitsmenda Päeva Adventistide Koguduste Eesti Liit (AK Eesti Liit), Jehoova Tunnistajate Kogudus ja Elu Sõna Kogudus.

Jõgeva valla kogudused:

- AKEL Jõgeva kogudus;
- EAÕL Kaarepere Vaba Suzdali Eufimi ja Vaha Egiptuse Maria kogudus;
- EELK Jõgeva Kogudus;
- EELK Laiuse Püha Jüri kogudus;
- EELK Palamuse Püha Bartholomeuse Kogudus;
- EELK Torma Maarja kogudus;
- EEKBKL Jõgeva Baptistikogudus;
- EEKBKL Sadala Baptisti Kogudus
- MPEÕK Jõgeva Issanda Risti Väljatoomise Püha Kogudus;
- Jehoova Tunnistajate Jõgeva kogudus
- Jõgeva Elu Sõna Kogudus

Jõgeva vallas on viis kirikut, neist vanemad on keskaegsed Palamuse ja Laiuse kirik. Torma kiriku ehitusaeg jääb 18. sajandi keskpaika, Kaarepere kirikul 19. sajandi lõppu. Ühtlasi on eelnimetatutest kolm esimest kirikut muinsuskaitsealused hooned. 2023. aastal sai valmis Jõgeval uus kirikuhoone vanast veetornist, mille nimeks on saanud Jõgeva Kaunite Kunstide Kodu. Kirikut haldab EELK Jõgeva Kogudus.

Vallas asuvate ajalooliste sakraalhoonete ehitustehniline seisukord on üldiselt halb. Muinsus- ja miljööväärtuslike objektide säilimiseks on vaja suuremahulisi investeeringuid. Jõgeva linnas on planeerimisjärgus Moskva Patriarhaadi Eesti Õigeusu koguduse kirik. Koguduste üheks investeeringumahukamaks ülesandeks on kirikute ja nende ümbruste hooldamine ja säilitamine tulevastele põlvetele.

Kaheksa Jõgeva valla kirikut on liitunud „Teeliste kiriku“ projektiga, mille raames avavad kirikud ja palvemajad oma ukse väljaspool koguduste põhitegevust. Samuti on kirikud armastatud kontsertpaigad. Kogudused panustavad kohalikku ellu nii sotsiaalhoolekande, usuhariduse kui ka heategevuse kaudu. Paljud kogudused teevad rahvusvahelisel tasandil koostööd. Sõpruskogudused on Palamuse kogudusel Saksamaal Gardingis, Soomes Ikaaliste ja Kaarina linnas, Torma kogudusel Soomes Pakilas ja Jõgeva kogudusel Hämenlinnas.

Jõgeva vald kannab hoolt seitsme kalmistu eest: Kaarepere, Laiuse, Palamuse, Saduküla, Siimusti, Torma, Tõreda. Kalmistud on heakorrastatud, kuid vajavad arboristi üle vaatamist ning kiviaiad parandamist, täiendamist vajab ühiskonna- ja kultuuritegelaste kalmude viidasüsteem.

Kõik kogudused saavad taotleda valla eelarvest mittetulundustegevusele mõeldud tegevus- ja projektitoetust. Vald toetab vastavalt võimalustele olulisemate sündmuste korraldamist ja võimaldab suuremate sündmuste ja tähtpäevade puhul inimeste transporti kiriku juurde.

1.7.2 Sport

Spordielu korraldamine on suures osas koondunud mittetulundussektoris. Noorte sporti korraldavad koolid ja mittetulundusühingutena tegutsevad spordiklubid. Spordi harrastamiseks on noortele valla poolt on eraldatud tasuta ruumid ja rajatised. Pearaha põhiselt makstakse klubidele noorte treenimise eest toetusi.

Spordiklubidele, kellele riik eraldab treeneri tööjõukulu toetust, maksab Jõgeva vald omapoolset töötasutoetust riiklikult määratud omapoolse toetuse summast: V treenerikategooria treeneri eest 100 protsenti ja VI ning kõrgema treenerikategooria treeneri eest 120 protsenti riigi eraldatud toetuse summast. Jõgeva vallas on hetkel kaks kuuenda kategooria treenerit. Eraldi on spordi toetamiseks ette nähtud rahalised vahendid spordiürituste korraldamiseks ja Eesti meistrivõistlustel ning rahvusvahelistel tiitlivõistlustel osalemiseks. Samuti toetatakse sportmängu klubisid ja treenereid kutsetasemetõstmise kulude katmisel.

Alates 2019. aastast tegutseb Jõgeva Valla Spordikool, mis on Jõgeva valla hallatav munitsipaalhuvikool, endise Kuremaa spordikooli järglane. Kooli teeninduspiirkond on Jõgeva vald. Spordihariduse omandamist võimaldatakse eelkõige Eesti rahvastikuregistri andmetel Jõgeva vallas elavatele lastele. Vabade kohtade olemasolul võetakse kooli õpilasi kehtestatud korra alusel ka väljastpoolt teeninduspiirkonda.

Kooli tegevuse eesmärk on laste ja noorte tervise tugevdamine ning arendamine, sportlike oskuste ja teadmiste õpetamine, spordimeisterlikkuse tõstmine ning spordielu edendamine.

Hetkel treenivad ja võistlevad Jõgeva Valla Spordikooli nime all ujumajad, korvpallurid ja võrkpallurid.

Täiskasvanud peavad oma spordiharrastuse eest ise tasuma. Jõgeva vallas on küll õpilaste arv aastatega vähenenud, kuid erinevatel treeningutel ja huvialal ringides osalevate õpilaste arv on püsinud stabiilsena.

Vallas toimuvad traditsioonilised spordiüritused on:

- Felix Adrati mälestusturniir jalgpallis
- Jõgeva kabeturniir
- Jõgeva Rattaralli
- Jõgeva Rullisumaraton
- Jõulujooks/sügisjooks/kevadajooks
- Kestvuskross „Supikross“
- Otto Erimaa mälestusvõistlused kergejõustikus
- Raimund Koka mälestusvõistlused kergejõustikus ja võrkpallis
- Vilma Mõtte mälestusturniir võrkpallis
- „Valla Volle“ etapid võrkpallis
- Ülo Kaha mälestusvõistlused
- Saalihoki Jõgeva karikas
- Rahvajooks ümber Kuremaa järve
- Vooremaa poolmaraton
- Kuremaa lossiturniir vibuspordis
- Jõgeva valla laste jooksu-ja jalgrattavõistlus
- Mihkclipäeva viie silla jooks
- Vooremaa auhinnavõistlus maadluses
- Jne.

Jõgeva vallas enim harrastatavad spordialad on saalihoki, jalgpall, korvpall, maadlus/sumo, kergejõustik, võrkpall, sulgpall ja jäähoki. Jäähoki küll sõltub otseselt meie ilmastikust, kuna neil puuduvad külmutusseadmed jää tegemiseks ja hall- olemas on ainult plats, kuhu sobiva külma ilma tingimustes ise jääd teha.

2023. aasta kevadel valmis Jõgeva linna uus spordihoone, mis on loonud väga palju uusi võimalusi treeninguteks ja võistlusteks. Esmakordselt said kergejõustiklased endale Jõgevale tingimused, kus on võimalik läbi viia pea kõiki alasid.

Jõgeva vallale on olulisemad spordirajatised ka Kuremaa Elamusekeskuse ujula ja spordikompleks, Jõgeva spordihoone Virtus ja Torma spordihoone, kus on samuti võimalik läbi viia erinevaid treeninguid ja võistlusi.

Kuremaa Elamusekeskuse eesmärgiks on pakkuda vaba aja veetmisega seotud teenuseid: spordisaal, jõusaal, basseini, saun, iluteenused, ürituste korraldamine, toitlustus ja

majutusteenus. Elamuskeskuse hallata on kolm maja: loss, ujulakompleks ja külalistemaja, lisaks terviserajad ja ujula taga asuvad spordiväljakud.

Jõgeva Spordikeskuse hallatavad uus spordihoone ja Virtus korraldavad sporditegevusi koostöös erinevate spordiühendustega. Keskuses on aeroobika- ja maadlussaal, pallimängude saal, jõusaal. Spordikeskuse hallata on ka staadion, tenniseväljakud, discgolfirada, jooksu- ja suusarada ning turniväljak. Pakutakse toitlustamis- ja majutusteenust. On olemas kaldteed ratastooliga liikumiseks ning invatuba liikumispuudega külastajate jaoks. Spordihoone Virtus vajab kaasajastamist tervikuna. Lõpuni on välja ehitamata linnastaadion, puuduvad abihoone ja tribüünid, vajalik on murukatte uuendamine ja staadioni radade puhastus.

Torma spordihoones on võimalik vallaelanikel tegeleda erinevate spordialadega – korvpall, võrkpall, tennis, aeroobika, jõusaal, zumba, sulgpall, lauatennis, piljard. Spordihoone pakub ka majutusteenust, mis täna küll ei vasta spordilaagrite läbiviimise tingimustele. Vajadus on majutuskohdade rajamiseks, et võõrustada spordilaagreid. Spordihoone kõrval on miniarena, madalseiklusrada, välijõusaal, korvpalliväljak, samas asuvad 2 rannavolle platsi ja rekonstrueerimist ootav staadion.

Vaimastvere külas asub Jõgevamaa ainuke täismõõtmetes kunstmurukatte ja valgustusega jalgpalliväljak koos kuulitõukeringi, kaugushüppekasti ning jooksurajaga.

Eesti spordiregistris on Jõgeva valla osas registreeritud 60 sportimispaika. Avalikus kasutuses on Kaarepere spordiväljak ja Jõgeva aleviku staadion, rajatud on korvpalli- ja võrkpalliplatse. Koolide juures asuvad võimlad, jalgpalli-, korvpalli- ja võrkpalliväljakud on kasutusel ennekõike koolispordi läbiviimiseks. Koolivälisel ajal on võimalik ruume ja väljakuid kasutada klubidel ja tervisespordihuvilistel. Avaliku spordiplatsi rajamise vajadus on Saduküla piirkonnas.

Valla erinevates piirkondades paiknevad jalg-, korvpalli-, võrkpalli- ja muud pallimänguplatsid ning lastele mänguväljakud, kus saab edendada sportlikku ja liikuvat eluviisi.

Jõgeva piirkonnas on pikaajased jäähoki ja suusatamise traditsioonid, mistõttu soodustatakse välitingimustes talispordialadega tegelemiseks võimaluste loomist.

Vallas asub mitmeid kohalike elanike poolt hinnatud supluskohti, ehkki ametlik supelrand asub ainult Kuremaa järve ääres.

1.7.3 Seenioritöö

Prognooside kohaselt tõuseb Eestis 65+ vanuses elanike osakaal praeguselt 19 protsendilt 2060. aastaks 29 protsendile. Jõgeva vallas on seda selgelt näha. Seisuga 01.01.2024 elas Jõgeva vallas 13 088 elanikku, neist 65+ vanuses inimesi oli 3278 ehk 25 % (veel jaan 2022. a oli see 24,3 %). Viimaste aastate jooksul on eakate osakaal valla elanikkonnas kasvanud ca 0,5 % võrra aastas. Jõgeva vallas tegutsevad eakate ühendused paljudes piirkondades. Eakatele suunatud tegevused vajavad omavalitsuse tasandil süsteemset koordineerimist.

Valdkonna probleemid

- Piirkonna omanäolise ja selgelt eristuva brändi puudumine.
- MTÜde põhine töö organiseerimine ei ole jätkusuutlik.
- Aktiivse puhkuse pakkujaid vähe.
- Osa avalikuks kasutuseks olevatest spordirajatistest on halvas seisus.
- Avalike mänguväljakute vähesus.
- Vähe rahalisi vahendeid spordi- ja mänguväljakute kaasajastamiseks ja korrastamiseks.
- Kultuuri- ja spordisündmusi on palju, külastajaid sageli vähe.
- Enamus rahvamaja funktsioone täitvatest hoonetest vajavad renoveerimist ja investeeringuid seadmetesse.

Valdkonna arengueeldused

- Aktiivne kolmas sektor.
- Tuntud külastuskohad ja vaatamisväärsused.
- Ajaloolis-kultuuriline taust väga tugev.
- Traditsioonilised üritused ja sündmused.
- Kultuuri- ja turismiobjektide atraktiivsuse suurendamine erinevate innovaatiliste lahendustega.
- Olemas rahvamajad, raamatukogud, muuseumid.
- Mitmekülgsed sportimisvõimalused: tervise- ja suusarajad, discgolfi rajad, ujula.
- Valla spordielu aktiveerimine, koostöölise sporditegevuse korraldamine vallas, võistlus- ja osalussarjade korraldamine.
- Olemasolevate võimaluste parem kuvamine ja rakendamine- looduses liikumise rajad.
- Kogukondade kaasamine paikkonna identiteedi looja ja elukohaväärtuse tugevdajana.
- Seniortöö ja eakate vabaaja sisukamaks muutmine kõigis valla piirkondades.

1.8 Ettevõtlus

Jõgeva vallas oli Maksu- ja Tolliameti andmetel 2023. a detsembri seisuga 624 tegutsevat ettevõtet, nendest töötajatega ettevõtteid oli 442. Omavalitsuse tööandjate deklaratsioonis märgitud töötajate arvu poolest oli enim töötajaid töötleva tööstuse valdkonnas (755 töötajat), põllumajanduse, metsanduse ja kalapüügi valdkonnas oli töötajaid 500, avalikus halduses ja riigikaitstes 649. Ettevõtteid on samas kõige rohkem ehituse ja põllumajanduse valdkonnas, kuid suurimad ettevõtted on töötleva tööstuse valdkonnas. Tähelepanuväärne on asjaolu, et nt majutus ja toitlustuse vallas oli töötajate arv Jõgeva vallas kõigest 33.

Statistikaameti andmetel oli 2023.a Jõgeva vallas 776 osaühingut, 15 aktsiaseltsi ja 506 mittetulundusühingut. Aastatega on kasvanud just osaühingute arv.

Töötajate arvust lähtuvalt on vallas 2023.a seisuga kõige rohkem mikroettevõtteid (1–9 töötajat) 94,7%, väikeettevõtteid (10–49 töötajat) on 4,5% ning keskmise suurusega ettevõtteid (50 ja enam töötajat) on vaid 9 (0,8 %).

Maksu- ja Tolliameti 2023. IV kvartali statistika alusel on suurima töötajate arvuga ettevõtted kaubandusettevõtte Jõgeva Majandusühistu (232), sihtasutus Jõgeva Haigla (204), vineeri tootja Estonian Plywood AS (172), pehme mööbli tootja OÜ Softcom (108), puitehitiste tootja AS Valmeco (61), rapsiseemne töötlemistehas AS Scanola Baltic (55). Põllumajandus ettevõtetest on suurima töötajate arvuga OÜ Sadala Agro (57 töötajat) ja OÜ Sadala Piim (41 töötajat). Viimase kahe aasta jooksul on ülalnimetatud suure töötajaskonnaga ettevõtete hulgast töötajate arv märgtavalt suurenenud vaid OÜ-s Softcom ja Jõgeva Majandusühistus.

Üldiselt on töötajate arv 2023.a teises pooles pigem vähenemas paljudes ettevõtetes võrreldes kolmanda ja neljanda kvartali tulemusi. Muutused võivad olla ka kiired: näiteks saematerjalide tootja AS MO-Puit Jõgeva, kus veel 2023.a III kvartalis töötas 93 inimest, IV kvartali lõpuks aga vaid 31 töötajat.

Teenindussektor on kõige rohkem arenenud Jõgeva linnas, kuhu on koondunud suurem osa valla teenindusasutustest (toitlustus, jaekaubandus, iluteenused, tervishoiuteenused).

Jõgeva vallas tegutseb ettevõtjate nõustamise ja muude tugiteenuste osutamisega tegelev sihtasutus Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus (JAEK). Keskuse üheks eesmärgiks on ettevõtluskeskkonna arendamine sh investeringute toomine maakonda, uute ettevõtete loomise toetamine ja olemasolevate ettevõtete arengule kaasaaitamine. JAEK täidab alates 2018. aastast osalisi endise Jõgeva Maavalitsuse ülesandeid nagu maakondlik arendustegevus, rahvatervise ja maakonna turvalisuse nõukogu töö ning kultuurivaldkonna ülesanded. JAEK viib ellu ka maakondlikke arendustegevusi.

Ettevõtlusalad

Ettevõtluse arendamise seisukohalt on üheks määravamaks teguriks asukoht ja paiknemine - seda ennekõike nii hea logistika, ligipääsetavuse, infrastruktuuri ja tehnovõrkude varustatuse ning võimaluste kui ka teenuste kättesaadavuse poolest.

Jõgeva ettevõtlusala hõlmab piirkonda linna lõunapoolses osas mõlemal pool raudteed, Painkülas asuvat tööstusala ja Tartu–Aravete maantee (nn Piibe maantee) äärset

ettevõtluspiirkonda Jõgeva linna piires ja Õuna külas. Perspektiivikas on piirkonda ettevõtjatele turundada tervikuna ning kasutada Piibe maantee äärde jäävat maaressurssi uute ettevõtluseks sobivate kruntide väljaarendamiseks.

Jõgeva ettevõtlusala piirkonnad on:

- **Painküla tööstusala.** Osaliselt on projekteeritud uutele kruntidele juurdepääsuteed ja kommunikatsioonid, kuid need on välja ehitamata. Tööstusalal tegutsevad hetkel AS Scanola Baltic, kes toodab rapsiseemne töötlemistehases kodumaistest rapsiseemnetest kuumpressimis meetodil proteiinirikast rapsikooki, söödaõli ja rafineeritud rapsiõli. AS Vegetein tegeleb õlikultuuride seemnetest patenteeritud valgukontsentraadi tootmise tehnoloogia arendamisega, et seda siis tööstuslikul tasemel käivitada.
- **Turu ja Toominga tn ettevõtluspiirkond,** kus olemas eraldi raudteeharu, probleemiks on aga otse väljapääsutee puudumine Piibe maanteeni (vahemaa 1,4 km). Hetkel kasutavad seda peamiselt põllumajandusliku suunitlusega ettevõtted. Olemas nõukogude aegne hoonestus ja osaliselt kehtestatud detailplaneeringud.
- **Tallinna maantee äärne ettevõtluspiirkond,** kus on hooneid ja krunte teenindavaid tehnorajatisi palju. Antud territooriumil planeeringud puuduvad. Alal asuvad mitmed endise KEK-i tööstushooned, mis on osaliselt kasutuses. Ettevõtluspiirkondade etapiline, ettevõtjate vajadustele vastav arendamine kaasaegse taristuga aladeks on Jõgeva valla üheks prioriteediks.

Väiksemate tootmis- ja ärialade arendamine toimub valla kõikides piirkondades vastavalt ettevõtjate vajadustele (Laiuse, Palamuse, Pikkjärve, Torma, Vaimastvere, jne) Ettevõtlustaristu arendamine on võimalik koosöös ettevõtjatega. Jõgeva valla ettevõtluspiirkondade ja ettevõtete kohta teabe kättesaadavuse parendamiseks aitab GIS info jagamine valla veebilehel.

Tööhõive

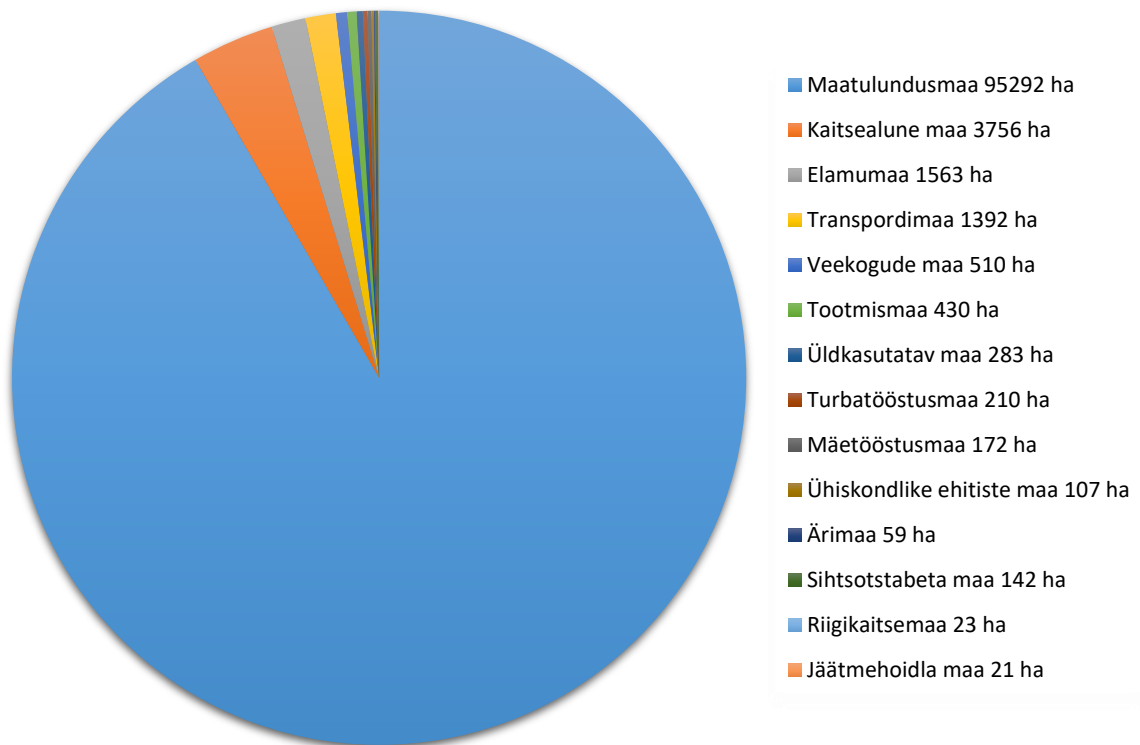
Statistikaameti andmeil oli Jõgeva vallas jaanuaris 2024. a registreeritud töötuid 506, Jõgeva maakonnas kokku 1058. Jõgeva valla töötutest olid 60 % vanuses 25–54 aastat, 24 % oli 55+ aastaseid ja 16 % oli vanuses 16–24 aastat. Maakonna töötutest ligi 9 % oli olnud töötud kauem kui aasta, kuid 59 % oli olnud töötu vähem kui kuus kuud. Viimase ameti järgi oli töötute hulgas enim ehitajaid (18 %), kaubandusest ja klienditeenindajaid (10 %), silmatorkav ka koristajate jt lihttöölise suur osakaal.

Elanike keskmine brutokuupalk Jõgeva maakonnas oli 2023. aasta III kvartalis 1424 eurot, võrdluseks Lääne-Virumaal 1452 eurot, Põlvamaal 1402 eurot, Järvamaal 1528 eurot. Leibkonna liikme netosissetulek oli 2022.a Jõgevamaal 812 eurot kuus, võrreldes 2021.a olnud 841 euroga. Võrdluseks aga Lääne-Virumaal oli 2022.a leibkonnas liikme netosissetulek 841 eurot, Põlvamaal 902 eurot, Järvamaal aga 951 eurot

Peale sõja algust Ukrainast jõudis Jõgeva valda sadu sõjapõgenikke, kellest osa on asunud tööle kohalikes ettevõtetes.

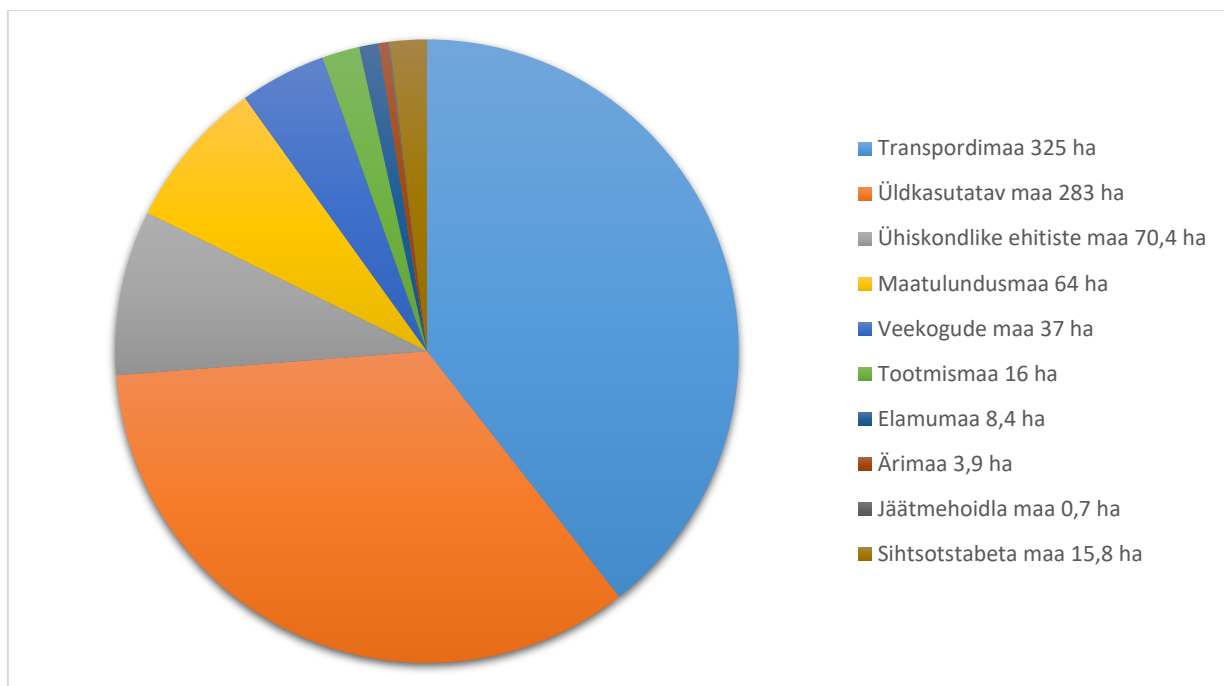
1.8.1 Maakasutus ja planeerimine

Valla üldine areng määratakse üldplaneeringuga, mis on aluseks detailplaneeringute koostamisele ning maakasutus- ja projekteerimistingimuste väljastamisele. Kuni uue kehtestamiseni kehtivad ühinenud valdade üldplaneeringud. Maa-ameti andmetel oli seisuga 01.01.2022 Jõgeva vallas riigi maakatastris registreeritud 13 575 (2018 a – 12 506) katastriüksust pindalaga 103 960 ha (2018a -103 400) (valla üldpindala on 103 966 ha), mis moodustab 99,9 protsenti (2018a – 99,5 protsenti) omavalitsuse pindalast.

Joonis 10. Katastris registreeritud maa jagunemine sihtotstarbe järgi. Allikas: Maakataster 01.01.2022

Munitsipaalmaid on maakatastris registreeritud 1062 katastriüksust (2018.a oli 722) pindalaga 824,2 ha (2018.a – 655,5 ha).

Joonis 11. Munitsipaalmaa jagunemine sihtotstarbe järgi. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus 01.01.2022.

Valdkonna probleemid

- Ettevõtluseks sobivat vaba äri- ja tootmismaad vähe.
- Olemasolevate ettevõtluspiirkondade tugitaristu (juurdepääsuteed, elektri varustatus, tänavavalgustus, ühisveevärk ja -kanalisatsioon) vajab osaliselt rekonstrueerimist ja laiendamist.
- Kvalifitseeritud tööjõu nappus.
- Tööealiste elanike lahkumine piirkonnast.
- Turismiettevõtluse vähesus

Valdkonna arengueeldused

- Pikkade traditsioonidega põllumajanduspiirkond.
- Eesti Taimekasvatuse Instituudi tegevus.
- Luua Metsanduskooli olemasolu ja õppekeskkond.
- Koostöö organisatsioonidega (Eesti Taimekasvatuse Instituut, Luua Metsanduskool, SA Jõgevamaa Arendus- ja Ettevõtluskeskus).
- Teenindussektori mitmekülsus.
- Jõgeva ettevõtlusala.
- Maapiirkondades endiste põllumajandus tootmisalade ja vanade tööstushoonete potentsiaal.

Piirkonna puuduseks peetakse, et ettevõtluseks sobivat vaba äri- ja tootmismaad vähe. Vajadus välja töötada tööstus- ja ettevõtluspiirkondade arendamise kava.

Ettevõtluskeskkonna arendamisel suurendada valla koostööd ettevõtjatega - võimaluseks on uute ettevõtete loomise toetamine ja olemasolevate ettevõtete arengule kaasaaitamine (ümarlaudade, infopäevade, koolituste korraldamine).

Kaardistada maapiirkondades endised põllumajanduse tootmisalad ja vanad tööstushooned.

Tõhustada koostööd Eesti Taimikasvatus Instituudi ja Luua Metsanduskooliga.

Olulised probleemid tööhõivest lähtuvalt on rahvaarvu vähenemine ja sellega kaasnev tööjõupuudus, elanike madal ettevõtlusaktiivsus.

1.9 Tehniline taristu

1.9.1 Ühistransport ja liikuvus

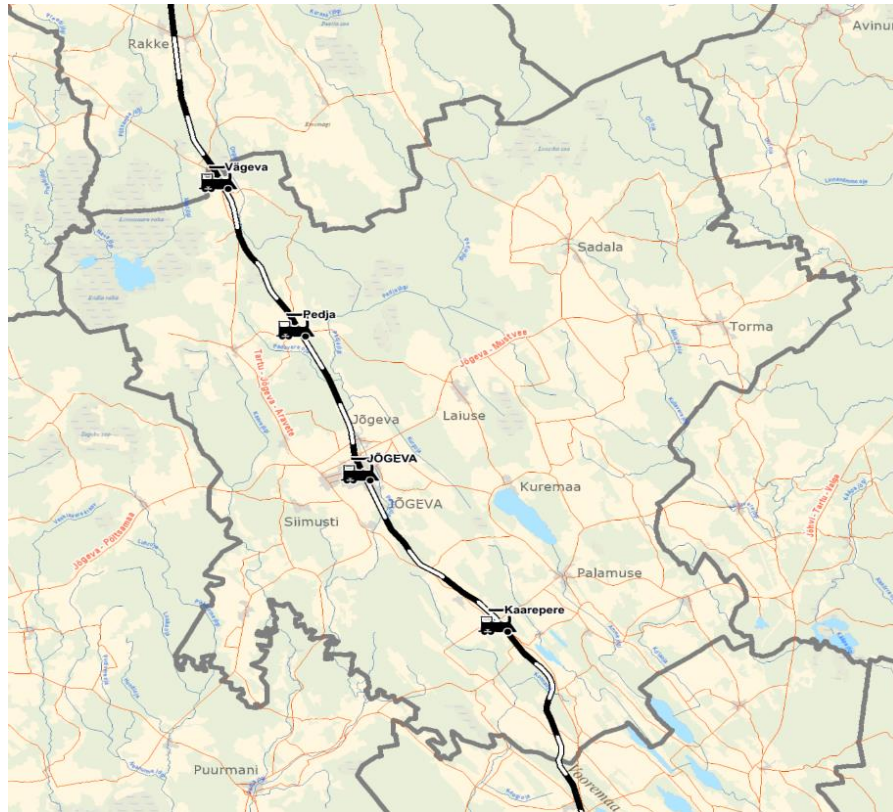
Tähtsamatest ühendusteedest läbivad valda Jõgeva-Mustvee ja Jõgeva-Põltsamaa tugimaantee. Rongiliikluse tagab paralleelselt Tartu-Jõgeva-Aravete maanteega kulgev Tallinna-Tapa-Tartu raudtee.

Ühistransporditeenuseid arendab Jõgeva vald koostöös mittetulundusühinguga Jõgevamaa Ühistranspordikeskus. Jõgeva linn on kõige olulisem maakonnaliini peatus Jõgevamaal. Suurematel keskustel on olemas bussiühendus Jõgeva linnaga, kuid hajaasustuse piirkonnast on ühendused Jõgeva ja Tartu suunal tööl käimiseks sobivad vaid teel olevatest peatustest. Busside saabumisajad on sobitatud rongide väljumisaegadega. Mitmed avalikud liinid on lahendatud hajaasustuse piirkonnas tellimisel liinidega, tänu millele on sõitjatele antud võimalus liikuda ka vähekasutatud peatustest valla keskustesse.

Vallasisene õpilastransport on korraldatud Jõgeva Vallavalitsuse poolt. Õpilasliine kasutavad aktiivselt ka vallaelanikud. Seetõttu on vallaliinide puudumine elanikele probleemiks suveperioodil ja koolivaheaegadel. Valla õpilastransport ei suuda tagada kõikidele lastele sobivat ajagraafikut, bussiringid on pikad ja bussid tihti ülerahvastatud.

Bussiootepaviljonide seisukorra parandamine on vajalik korraldada koostöös Transpordiametiga kogu valla territooriumil. Turvalisuse kaalutlusel on vajalik korraldada bussioote kohtade valgustamine, s.h. hajaasustuses autonoomsete valgusallikate kasutamisega.

Valla territooriumil on neli rongipeatust: Vägeva, Pedja, Jõgeva ja Kaarepere. Rongide väljumisajad Jõgeva jaamast on sobivad tööl käimiseks nii Tartu kui Tallinna suunal. Reisirongiga saab sõita Jõgevalt nii Tartusse kui Tallinnasse 10 erineval kellajal iga päev.

Joonis 12. Rongipeatuste asukohad. Allikas: Jõgeva Vallavalitsus.

1.9.2 Teed ja tänavad

Jõgeva valla territooriumi läbib kokku 75 erinevat riigiteed kogupikkusega 434 kilomeetrit, millest 181 km on kruusateed ja 253 km kattega teed. Vallateede kogupikkus on 412 km, millest 232 km on kruusateed, 180 km kattega teed. 37 km on linna tänavaid.

Vallas on bussioote paviljonidega peatusi on 55, peatusi kokku 330. Rongipeatusi on 4.

Kergliiklusteed Jõgeva vallas:

- Tormas Kooli tee kergliiklustee 1500 m
- Sadalas Kooli- Sillasoo kergliiklustee 820 m
- Kantkülas Jõgeva-Mustvee maantee äärne kergliiklustee 200 m
- Kantkülas Kantküla-Sadala maantee äärne kergliiklustee 100 m
- Vaiatus Kauplus-bussijaam kergliiklustee 210 m
- Vaiatus bussijaam-küla algus kergliiklustee 145 m
- Palamusel 1455 m
- Kaareperes 1360 m
- Luual 1545 m
- Nava-Pikkjärve 3425 m
- Jõgeva Tallinna maantee kergliiklustee 700 m
- Jõgeva aleviku jalgte 920 m
- Sadukülas 1000 m

- Jõgeva–Siimusti 1590 m
- Vaimastvere - erinevad lõigud kokku 673 m
- Jõgeva-Õuna-Kurista 3500 m
- Jõgeva-Painküla 2570 m
- Vägeva 1017 m
- Siimusti - jalg- ja jalgratta tee 1640 m (kalmistu - Siimusti-Keraamika)
- Laiusevälja külas Jõgeva-Mustvee mnt ääres olev kergliiklustee 320 m

Pikaajalises perspektiivis on vajadus uute jalg- ja jalgrattateede järgi, et siduda töökohtade vahel turvalisus liiklemises ja külastusobjektide kättesaadavus erinevate transpordiliikidega. Kergliiklusteede võrgustiku arendamise vajadus on kõigis suuremates asulates ja nende lähiümbruses. Kaalumisel on rajada kergliiklusteed Kuremaal ujula juurest terviseradadeni ja kergliiklusteed Viruverest ning Vana- Jõgevalt Jõgevale, Tormast kalmistuni, kõnnitee Siimusti Keraamika tänavale. Pikas perspektiivis võiks kergliiklustee ulatuda Tartust Vägevani.

Tänavavalgustuse uuendamine on suures osas vallas tehtud, kuid jätkuvalt on üksikuid ohtlikke lõike, mis vajavad valgustuse rajamist.

Valla omandis olevad sillad ja paisud on kohati kehvast seisukorras, eriti Jõgeva linna Mustvee mnt sild ning vajavad lähiajal renoveerimist.

1.9.3 Ühisveevärk ja -kanalisatsioon

Jõgeva vallavolikogu 26.06.2019 on kehtestatud „Jõgeva valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava 2019–2030“ (edaspidi Kava).

Kavas on ära toodud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni (edaspidi ÜVK) taristu ja keskkonna olemasolev olukord, reoveekogumisalad, veeteenust osutavate ettevõtete iseloomustus ning lahendamist vajavad kitsaskohad. Esitatud on ÜVK arendamise vajadus asulate lõikes ning vajalike investeeringute ajaline määratlus.

Kava järgi on ÜVK järgmistes asulates: Jõgeva linn, Jõgeva alevik, Siimusti alevik, Laiuse alevik, Kuremaa alevik, Sadala alevik, Torma alevik, Palamuse alevik, Luua küla, Pikkjärve küla, Kaarepere küla, Kassinurme küla, Painküla küla (ainult veevärk), Saduküla küla, Õuna küla, Viruvere küla, Liivoja küla, Võduvere küla, Kurista küla, Vaimastvere küla, Kärde küla (ainult veevärk), Raaduvere küla, Laiusevälja küla, Kantküla küla, Vaiatu küla, Tõikvere küla, Rääbise küla (ainult veevärk), Vilina küla (ainult veevärk).

Perspektiivselt arendatakse ühisveevärk ja -kanalisatsioon välja Vana-Jõgeva külas. Kaaluda tuleb ühiskanalisatsiooni taastamist Kärde ja Painküla (Metsakatsejaam) külade tiheda asustusega osades.

Jõgeva valla reoveekogumisalade osas tehti keskkonnaministri 07. detsembri 2021 käskkirjaga muudatused ning muutmisel on veel Jõgeva linna reoveekogumisala. Kui reoveekogumisalad

on keskkonnaministri poolt kinnitatud, on soov alustada Jõgeva valla ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava muutmisega.

Üle on vaja vaadata hüdrantide olukord kogu vallas.

ÜVK arendamiseks ja uuendamiseks kasutatakse nii vee-ettevõtete omavahendeid kui omavalituse poolset rahastamist. Toetusi kaasatakse Keskkonnaprogrammi ja Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondi toetusi.

ÜVK hõlmatud asulates osutavad veeteenust vallavolikogu poolt määratud vee-ettevõtted Jõgeva Veevärk OÜ ja AS Emajõe Veevärk. Valla asulates kehtivad erinevad vee- ja kanalisatsiooniteenuste hinnad, mis vajavad lähiajal ühtlustamist.

Ühisveevärgi alla mittekuuluvalt on tsentraalne veevarustus osaliselt Kudina, Ellakvere ja Võikvere külates.

Hajaasustusega piirkondades kasutavad elanikud tarbevee saamiseks salv- või puurkaevusid ning reoveekäitluseks kogumismahuteid või lokaalseid puhastussüsteeme ja immutamist. Nõuetele vastavaid reoveekäitlussüsteeme on vähestel majapidamistel. Enamus lokaalseid süsteeme on amortiseerunud. Salvkaevude veekvaliteet on otseses seoses majapidamiste reoveekäitlusega ning kvaliteetne joogivee saamine ei ole alati tagatud.

Elanikkonna vähesuse ja suhteliselt hajali paiknemise tõttu ei ole ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni rajamine hajaasustusse otstarbekas.

Jõgeva vald osaleb hajaasustuse programmis, millega toetatakse veevarustuse ja reoveekäitluse rajatiste rajamist hajaasustusega piirkondadesse. Hajaasustusprogramm on äärmiselt oluline, kuna leibkondadel napib investeerimisvõimekust vee- ja reoveekäitlusesse. Meetme olulisust näitab taotluste hulk.

1.9.4 Soojamajandus

Ühinenud valdade soojamajanduse lahendused on erinevad. Jõgeva linnal ja Palamuse piirkonnal on koostatud soojamajanduse arengukavad.

Jõgeva linna varustab soojaenergiaga AS Utilitas Eesti. Sooja toodetakse hakkepuidust, talvisel tippkoormuse ajal lisaks ka maagaasikatlag. Jõgeva linna soojusmajanduse arengukavas on ette nähtud mahukad investeeringud akumulatsioonipaagi rajamiseks ja õhk-vesi soojuspumba ehitamiseks, mis aitavad veelgi vähendada sõltuvust maagaasist ja parandavad varustuskindlust.

Palamuse alevikus ja Kaarepere külas on enamikes korterelamutes soojuse tootmine lahendatud lokaalküttena maasoojuspumba süsteemiga, mis on heas seisukorras ning lähiajal suuri investeeringuid ei vaja. Enamus Palamuse ja Kaarepere elamute maaküttesüsteeme on üle antud korteriühistutele. Lahendust vajab Palamuse Suur 4 hoone soojusega varustamine, hetkel köetakse gümnaasiumi katlamajast. Luua kaugküttesüsteemi varustas kuni 2024.a alguseni soojusega Luua Metsanduskooli katlamaja, mis töötab tahkel kütusel (halupuit). 2024.a sai katlamaja ja kaugküttesüsteemi uueks omanikuks enampakkumise võitnud SW Energia OÜ..

Siimusti, Kuremaa, Laiuse ja Jõgeva aleviku kortermajad ja ühiskondlikud hooned on viidud üle lokaalküttele maagaasiga. Osades Torma aleviku korterelamutes on lokaalküte, mitmed kortermajad on otsustanud elektrikütte kasuks. Sadala alevikus on kasutusel lokaalküte. Torma aleviku soojusenergia tootmine korterelamutes vajab lähiaastatel põhjalikku ümberkorraldamist. Saduküla kortermajad on lokaalküttel, koolihoonele on paigaldatud maaküte. Jõgeva, Palamuse, Kuremaa- uute elamualade kasutuselevõtmisel tuleb arvestada vajadusega välja arendada tehniline taristu.

Oskar Lutsu Palamuse Gümnaasiumi hoonele on paigaldatud maaküte, gaasikatlamaja varustab soojusega Suur 6 hoonet ja Palamuse apteegihoonet, vajadusel gümnaasiumi. Perspektiivne on apteegihooone viia maaküttele. Palamuse lasteaed on maaküttel. Torma põhikooli, Torma spordihoone ja Torma rahvamaja soojavarustus on lahendatud Torma Põhikooli katlamaja baasil, kus sooja tootmiseks kasutatakse puitpelletit. Lasteaed Linnutaja hoones ja Sadala koolil on lokaalsed pelletkatlamajad.

Lokaalsed katlamajad on Palamuse rahvamajal, Kaarepere hooldekodul, Kaarepere rahvamajal.

1.9.5 Jäätmemajandus

Alates 1.aprillist 2022 on kogu Jõgeva vald üks korraldatud jäätmeveo piirkond. Jäätmeveo teenust hakkab osutama Ekovir OÜ ja leping on sõlmitud kuni 31. märtsini 2027. Varasemalt sai ära anda korraldatud jäätmeveo raames ainult segaolmejäätmeid, v.a Jõgeva linna alates 36-korteriga kortermajad. Uuel perioodil lisanduvad jäätmeliigid. Lisaks segaolmejäätmetele on osadel jäätmevaldajatele kohustus anda vedajale üle biolagunevaid köögi- ja sööklajäätmeid, paber ja kartongi (vanapaber) ning segapakendit. Segapakendi osas ei saa Ekovir OÜ ainuõigust. Jõgeva valla jäätmehoolduseeskirjas on täpsustatud milliseid jäätmeliike ja millise minimaalse tühjendussagedusega peavad tiheasustus-, hajaasustus- ja kompaktsel alal paiknevad kodumajapidamised, ettevõtted ja asutused vedajale üle andma.

Jõgeva valla territooriumil puudub prügila. Sorteeritud jäätmete vastuvõtmise kohad on Jõgeva linna jäätmejaam ning Palamuse, Siimusti, Laiuse, Kuremaa, Vaimastvere ja Jõgeva aleviku jäätmete kogumisplatsid. Jäätmejaamas võetakse vastu kõik keskkonnaministri 16.jaanuari 2007 määruse nr 4 „Olmejäätmete sortimise kord ning sorditud jäätmete liigitamise alused“ nõutud jäätmeliigid, sealhulgas ohtlikke jäätmeid ja rehve. Rehve võetakse vastu koostöös tootjavastutusorganisatsiooniga (MTÜ Rehvinglus). Kõigis kuues jäätmekogumiskohas võetakse vastu pakendeid, paber- ja papp-pakendeid, rehve (eri liike), vanapaberit, suurjäätmeid, elektri- ja elektroonikaseadmeid. Palamusel, Laiusel ja Vaimastveres võetakse vastu ka ohtlikke jäätmeid. Jäätmekogumiskohad vajavad kaasajastamist ja investeeringuid.

Biolagunevate jäätmete komposteerimisväljak on Jõgeva linna jäätmejaamas, mis vajab laiendamist, et suudaks kogu valla biolagunevad jäätmed vastu võtta. Järgnevatel aastatel on planeeritud komposteerimisväljaku tehniline arendamine. Samuti tuleb järgnevatel aastatel planeerida valla teistesse piirkondadesse (Torma, Sadala, Laiuse, Kuremaa, Palamuse, Siimusti) haljastusjäätmete komposteerimisväljakud.

Biojäätmete kogumise tõhustamise jagatakse 200 kodukompostrit ja 85 konteinerit kodumajapidamistele, kes on liitunud korraldatud jäätmeveoga aastaringelt.

Pakendijäätmete kogumiseks on piirkondadesse paigaldatud avalikud kogumiskonteinerid. Jõgeva vallas on võimalik tellida ka Jõgeva linna ja Siimusti aleviku korteriühistutel ühe Eestis tegutseva tootjavastutusorganisatsioonilt (Tootjavastutusorganisatsioon OÜ) tasu eest segapakendikonteiner. Jõgeva linna eramaja omanikel on võimalik kasutada pakendikoti teenust.

Hajaasustuspiirkonnas on vallavalitsus võimalusel korraldanud ohtlike jäätmete, sh eterniidi, ja suurjäätmete kogumisringe.

1.9.6 Elamumajandus

Jõgeva vallas ei ole viimase 25 aasta jooksul ehitatud ühtegi uut korterelamut. 2024.a seisuga on planeerimise kolme korterelamu rajamine Jõgeva linna. Jõgeva vallale kuuluvad korteriomandid asuvad enamik suuremates asulates Jõgeva vallas. Mitmed valla omandis olevad korterid vajavad investeeringuid.

Kuna enamik korterelamuid on ehitatud 1960-1980 aastatel, on lähiaastatel vajadus komplekselt rekonstrueerida korterelamud energiasäästlikeks. Jõgeva linnas on viimase kolme aasta jooksul energiatõhusaks rekonstrueeritud 11 kortermaja ja need torkavad oma kaunite fassaadidega teiste hulgast silma. Enamik korterelamuid on kasutanud selleks riiklikke toetusmeetmeid.

Uute eramajade ehitus on olnud küllalt aktiivne aastatel 2020-2023 võrreldes varasema perioodiga, kasutusloa on saanud ... uut eramaja. Kinnisvara hinnad on teinud alates 2020.aastast suure hüppe võrreldes varasema perioodiga – 2023.a kinnisvara tehingute statistika alusel oli Jõgeva vallas hoonestatud elamu krundi keskmine maksumus 37 584 eurot, s.h. Jõgeva linnas 62 500 eurot, seejuures kalleim elamu vahetas omanikku 150 000 euro eest. Korterite ruutmeeri keskmine hind Jõgeva linnas oli 2023.a 553 eurot, Kuremaal 341, Siimustis 413, Palamusel 252 ja Tormas 168 eurot.

1.9.1 Kliimamuutustega kohanemine

Erinevalt ülejäänud Eestist, kus suurem osa kasvuhoone gaase pärineb energeetika sektoris, tekib Jõgeva vallas kõige rohkem kasvuhoonegaase põllumajandusest. Eesti Keskkonnauuringute 2021.a uuringu alusel tekkis Jõgeva vallas 2019.a põllumajandusest üle 50 % kogu kasvuhoonegaaside heitest (Jõgeva valla kogu CO₂ heide hinnanguliselt 111 000 tonni aastas).

Oluline osa on hoonefondi energiatarbimises. Üleriigiliselt ligi 40 % energia lõpptarbimisest tuleneb kodumajapidamistest, äri- ja avaliku sektori hoonete lõpptarbimine moodustab ligi 15 %. Jõgevamaal on korterelamute osakaal küll vaid 9 % kõigist elamuhoonetest, kuid suurem osa Jõgeva valla elanikkonnast elab just korterelamutes. Kõige suurem energiasäästu

potentsiaal on korterelamute rekonstrueerimisel. Nagu ülal viidatud, on vähemalt Jõgeva linnas viimasel paaril aastal korterelamuid rekonstrueeritud ja osaliselt tänu riiklikele toetusmeetmetele paistab turutõrge rekonstrueerimises laenu saamiseks vähemalt Jõgeva linnas ületatud olevat.

Kohalikule omavalitsusele kuuluvates hoonetes on energiasäästuga tegeletud viimase 10-15 aasta jooksul regulaarselt: hetke seisuga on arvestatav osa (ligi 35 %) KOV hoonetest juba vähemalt C-energiatõhususe klassi kuuluv ja selles osas oleme teiste omavalitsustega täitsa võrreldaval tasemel.

Valdkonna probleemid

- Hajaasustuses ebapiisav bussiühendus suuremate keskustega.
- Piirkonniti teede halb olukord, teede remondiks napib vahendeid.
- Valla omandis olevad sillad ja paisud vajavad renoveerimist.
- Jalg- ja jalgrattateede võrgustik vajab laiendamist
- Palju halvas seisus korterelamuid, kasutusele on võetud vähe meetmeid energiasäästu saavutamiseks.
- Kinnisvara turul napib heas seisukorras vabu kortereid ja üüripindasid.
- Vallale kuuluvale kinnisvarale kasutusotstarbe leidmine.
- Vee- ja kanalisatsioonisüsteemid vajavad investeeringuid.
- Kasutusea ületanud ja avariiohkete rajatiste olemasolu.
- Keskkonnanõuete mittetäitmine reoveekäitluses hajaasutuses.
- Kvaliteetse joogivee saamine ei ole alati tagatud.
- Elanikkonna vähene investeerimisvõimekus vee- ja reoveekäitlusesse.

Valdkonna arengueeldused

- Raudtee liikluse olemasolu.
- Teede hooldamisel ühtsed põhimõtted ja kvaliteedinõuded.
- Kergliiklusteede võrgustiku laiendamine.
- Biolagunevate jäätmete komposteerimisväljak.
- Ohtlike jäätmete kogumisvõimalus.
- Toetusmeetmete kasutamine investeeringuteks.
- Korteriühistutega koostöö aktiveerimine miljööväärtuste ja elamistingimuste parendamiseks.

Valla teedevõrk on tihe, uusi teid on vaja rajada peamiselt vaid jalakäijatele ja jalgratturitele ning tervisespordi harrastajatele (kergliiklusteed).

Suurematel keskustel on olemas bussiühendus Jõgeva linnaga, kuid hajaasustuse piirkonnast on ühendused Jõgeva ja Tartu suunal tööl käimiseks ebasobivad.

Vallasisene õpilastransport on korraldatud Jõgeva Vallavalitsuse poolt. Kuna valla õpilastransport ei suuda tagada kõikidele lastele sobivat ajagraafikut, on vajalik tegeleda liinide korrastamisega ja nõudepõhise transpordi arendamisega.

Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga on varustatud suuremad asulad. Vajalik on jätkata investeeringutega ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemidesse. Jõgeva vald osaleb hajaasustuse programmis ning elanike huvist lähtuvalt on kindlasti prioriteediks programmiga jätkamine ja vahendite leidmine.

1.10 Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

1.10.1 Sotsiaalhoolekanne

Sotsiaalhoolekanne on sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise või määramisega seotud toimingute süsteem, mille eesmärk on toetada inimese iseseisvat toimetulekut ja töötamist ning aktiivset osalust ühiskonnaelus, ennetades sealjuures sotsiaalsete probleemide tekkimist või süvenemist üksikisiku, perekonna ja ühiskonna tasandil.

Peamised sotsiaalsete probleemide allikad on madalad palgad, alkoholism, puudega ja vähenenud töövõimega isikute suur arv, noorte lahkumine linnadesse, perevägivald, koolikohustuse mittetäitmine, elanikkonna vananemine, madal sündivus. Sotsiaalsete probleemide rõhuasetus on piirkonniti erinev.

2.10.2 Lastekaitse

Lastekaitse valdkonna peamiseks ülesanneteks on lapse õiguste ja heaolu tagavate põhimõtete järgimine kohaliku omavalitsuse arengukavas, valla eestkostel olevate laste osas eestkostja ülesannete täitmine ja seadmine, asendushoolduse korraldamine, sellekohaste lepingute sõlmimine, koostöö korraldamine asendushooldus teenuse osutajatega, lastekaitsealaste projektide ning ennetustegevuste algatamine ja läbiviimine, laste ja perede hoolekande komisjoni töö korraldamine, vajadusel laste kinnisesse asutusse paigutamise korraldamine, laste vanemate nõustamine, vanemate ja laste vaheliste vaidluste lahendamisele, vanemliku hoolitsuseta jäänud laste edasise elu korraldamiseks sobivate lahendusvariantide leidmine, füüsilisele eestkostjale määratud ülesannete täitmise toetamine.

Peretöötaja peamised ülesanded on lapse turvalisuse jälgimine abi vajavas peres, pere juhendamine lapse kasvatamisel ja õpetamisel, lapse ja perekonna toetamine probleemide lahendamisel, kasutades erinevaid sotsiaaltöö meetodeid vastavalt probleemide olemusele, pere toetamine toimetulekut ümbritsevas sotsiaalses keskkonnas, lastekaitse peaspetsialisti informeerimine peres toimuvatest muutustest, perele teenuste osutamine vastavalt sõlmitud teenuse osutamise lepingule ja hoolduskavale, lapse ja perekonna informeerimine, motiveerimine ja juhendamine teenuse võimalustest ja vajadusel nendes osalemisel toetamine, koostöö tegemine pere toimimiseks oluliste asutustega (meditsiini-asutused, lasteaed, kool jt).

2.10.3 Sotsiaalteenused

Sotsiaalteenus on isiku või perekonna toimetulekut soodustav mitterahaline toetus.

Töökorralduse eesmärgiks on tagada kodanikele esmane sotsiaalabi ja teavitus sotsiaalabi võimaluste kohta, kodanike abistamine sotsiaalabi või toetuste saamiseks vajalike dokumentide

vormistamisel, probleemsete perede külastamine, abi osutamine juhtumikorralduse ja/või jõustamise meetodil, toiduabi jagamine, sotsiaaltöö alase info kogumine ja vahendamine, koduteenususe korraldamine, sh kliendi hooldusvajaduse hindamine, isiku abistamine igapäevase toimetuleku tagamiseks ja isiku toimetuleku toetamine, toetavate tugiteenusute korraldamine ja osutamine, mis on juhtumipõhised ja vajadustest lähtuv (abi matuste korraldamise asjaajamisel, pesu pesemise korraldamisel jm), saatja teenus.

Sotsiaalteenused Jõgeva vallas:

- koduteenus
- väljaspool kodu osutatav üldhooldusteenus
- tugiisikuteenus
- täisealise isiku hooldus
- isikliku abistaja teenus
- varjupaigateenus
- turvakoduteenus
- sotsiaaltransporditeenus
- eluruumi tagamise teenus
- võlanõustamisteenus
- lapsehoiuteenus
- asendushooldusteenus
- järelhooldusteenus
- erialaspetsialisti nõustamisteenus
- perenõustamisteenus
- kriisiabi
- tugirühmad ja tugiprogrammid
- rehabilitatsiooniteenus
- sõltuvusravi
- toiduabi
- viipekeeleteenus
- häirenuputeenus

2.10.4 Sotsiaaltoetused

Sotsiaaltoetuste eesmärk on toetada ja suurendada inimese ja perekonna iseseisvat toimetulekut ning sotsiaalset kaasatust, luua võrdseid võimalusi, soodustada ja parandada isiku ning perekonna toimetulekuvõimet, saavutada tööhõive kõrge tase, ennetada töötust ning toetada töö- ja pereelu ühitamist.

Vähekindlustatud ja toimetulekuraskustes peredel on võimalik taotleda valla eelarvest sissetulekust sõltuvaid sotsiaaltoetusi hädavajalike kulude osaliseks hüvitamiseks.

Sotsiaaltoetused Jõgeva vallas:

- toimetulekutoetus
- vajaduspõhine toetus
- tervisetootus
- sünnitoetus
- rantsatoetus
- hooldajatoetus
- eestkostetoetus
- matusetoetus

2.10.5 Koostööpartnerid

Käesoleval hetkel on Jõgeva valla sotsiaalsüsteem korraldatud suures osas riikliku ja kohaliku omavalitsuse tasemel, kuid teatud määral ka era- ja mittetulundussektori tasemel. Viimase osakaal võiks olla suurem ja pidevas arengus. Kolmanda sektori partnerite tegevust on toetatud MTÜ-de toetusskeemi kaudu. Teenuste osutamiseks on sõlmitud koostöölepingud.

Aastal 2018 oli sotsiaalosakonnas kaksteist koostööpartnerit, asutust ja organisatsiooni. Aastal 2023 on koostööpartnereid nelikümmend üks, kellega tehakse pidevat koostööd ja ostetakse erinevaid teenuseid. Siin ei ole üldhooldusteenuseid ja asendushooldusteenuseid osutavaid asutusi, vaid need, kes osutavad sotsiaalosakonnale vajalikke täiendavaid teenuseid.

Eluaseme võimaldamiseks vähekindlustatud isikutele on vallavalitsusel munitsipaalpinnad Kaareperes, Palamusel, Tõikveres, Sadalas, Tormas, Kärde sotsiaalmajas ja Jõgeva linnas. Korterid on amortiseerunud ja vajavad renoveerimist.

Jõgeva valla rahvastikusuundumused järgivad Eesti maapiirkondade üldisi trende. Valla rahvastik väheneb ja vananeb. Eakate inimeste suurenev osakaal kasvatab sotsiaalabi vajajate hulka.

Väljaspool kodu osutatavat üldhooldusteenust pakuvad Jõgeva linnas OÜ Jõgeva Sotsiaalkeskus Elukaar ja SA Jõgeva Haigla, Kaarepere külas Kaarepere pensionaat. Seadusjärgsete ülalpidajateta isikute hoolduse hoolekandetasutuses korraldab ja tasub vallavalitsus. Jõgeva valla sotsiaalteenuseid osutavad asutustest vajavad kaasajastamist Jõgeva Sotsiaalkeskus Elukaar, Jõgeva linnas asuv sotsiaalmaja ja Siimusti Lastekeskus Metsatareke.

2.10.6 Väljakutsed sotsiaalhoolekande korraldamises

Sotsiaalosakonna mõju Jõgeva valla eelarvele on suur ja pidevas tõusutrendis. Abivajajate hindamise tulemusel vajavad valla kodanikud järjest suuremates mahtudes abi nii toetuste kui ka teenuste osas. Toetuste ja teenuste paremaks arendamiseks on vajalik koostöö teiste omavalitsustega nii kodumaal kui välisriikides uute kogemuste ja ideede omandamiseks.

Suurenenud on abivajavate laste hulk seoses perede elu- ja töökorraldusega ning ümbritseva keskkonna mõjutustega. Seadusest tulenevalt on lastekaitsetöös vajadus tegeleda ennetustegevusega.

Suurenenud on eestkostet vajavate inimeste arv. Põhjuseks psüühikahäiretega inimeste probleemid (622), alkoholsõltuvusega inimeste arv.

Probleemiks on ravikodude puudus 14–18-aastastele riskikäitumisega, psüühikahäirega ja kuritegeliku käitumisega noortele. Jõgeva vallal pole kohta, kuhu sellise taustaga noored teenusele suunata.

Väljaspool kodu osutatava üldhooldusteenuse osas toimus 2023. aasta 1. juulist hooldereform, mille tulemusel kahekordistus teenust vajavate inimeste arv. 1. juulist 2023. aastal lisandus meile 98 inimest, kes kuni hooldereformini tasusid 100% oma teenuse eest ise. Kokku enne reformi oli teenusel 89 inimest ja kokku aasta lõpuks 207 inimest. Üldhooldusel on Jõgeva valla eelarvest makse osalusega 207 inimest ja koduteenust osutatakse 208-le inimesele.

Eakate alkoholiprobleem ja dementsus on suur väljakutse. Teenuse osutajad ei soovi neid teenusele ja Jõgeva vallal puudub teenuse osutaja, kus abivajajale teenust osutataks. Lahenduseks võiks olla spetsialiseerumisega üldhooldusteenuse osutajad.

Sotsiaalvaldkonna vajadused:

- perearstide lahkumisest tulenevate probleemide lahendamine;
- suur vajadus psühholoogide ja kliinilise psühholoogi järgi;
- sotsiaaltöötajate motiveerimis- ja taastusvõimaluste loomine (supervisioon);
- struktuuri kohandamine vastavalt sotsiaalosakonna töökorralduse analüüsile;
- jätkuvalt valla elanike teadlikkuse tõstmine sotsiaalhoolekande korraldusest läbi meedia, valla kodulehe kui ka kohtumiste kaudu;
- juurdepääsetavuse parandamine avalikele asutustele – universaalse disaini põhimõtete rakendamine;

- sotsiaaltranspordi korraldamine on keeruline ja kulukas;

Sotsiaalhoolekanne on sotsiaalteenuste, sotsiaaltoetuste, vältimatu sotsiaalabi ja muu abi andmise või määramisega seotud toimingute süsteem, mille eesmärk on toetada inimese iseseisvat toimetulekut ja töötamist ning aktiivset osalust ühiskonnaelus, ennetades sealjuures sotsiaalsete probleemide tekkimist või süvenemist üksikisiku, perekonna ja ühiskonna tasandil.

Peamised sotsiaalsete probleemide allikad on madalad palgad, alkoholism, puudega ja vähenenud töövõimega isikute suur arv, noorte lahkumine linnadesse, perevägivald, koolikohustuse mittetäitmine, elanikkonna vananemine, madal sündivus. Sotsiaalsete probleemide rõhuasetus on piirkonniti erinev.

2.10.7 Tervishoid

Esmatasandi tervishoiuteenust pakuvad Jõgeva valla elanikele üheksa perearsti, Jõgeva linnas töötavad perearstid on koondunud vallale kuuluvasse 2023.a valminud Jõgeva tervisekeskusesse. Palamuse piirkonna elanike esmatasandi tervishoiuteenuse jätkumiseks loodi OÜ Jõgeva Valla Perearstikeskus.

SA Jõgeva Haigla osutab ambulatoorset ja statsionaarset arstiabi, kus on vastuvõetud eriarstide ja eraarstide juurde. Haiglas on võimalik teha terviseuuringuid. SA Jõgeva Haigla osutab ka rehabilitatsiooniteenust. Selleks on moodustatud rehabilitatsiooni meeskond, kes koostab rehabilitatsiooniplaane. Haiglas töötab hooldusosakond ja elanikele pakutakse koduõendusteenust. Jõgeva haiglas pakub kiirabiteenust Tartu Kiirabi SA.

Ravikindlustusega hõlmamata isikutele tasub arstiabi eest Jõgeva vald. Tervishoiu valdkonnas toetatakse perearsti-, pereõe- ja koduõendusteenust. Jätkub esmatasandi arstiabi toetamine perearstipunktide töö toimimiseks.

Hambaravi teenust osutatakse Jõgeva linnas, Palamusel ning Tormas.

Jõgeva vallas tegutsevad apteegid Jõgeva linnas, Palamusel ja Tormas. Lähim ööpäevaringselt avatud apteek asub Tartus.

1.10.8 Tervisedendus

Tervise edendamisele suunatud tegevust korraldab Jõgeva valla spordi-ja tervisedendamise nõunik koostöös maakondliku tervisenõukoguga.

Tervist mõjutavad kõigis eluvaldkondades tehtud otsused ja elluviidavad tegevused. Kohalike omavalituste võimalused kujundada elukeskkonda, kus inimesel oleks võimalik teha paremaid ja tervist toetavaid valikuid, on võimalik, kui tehakse koostööd nii üksikisikute kui ka kogukondade tasemel.

Hetkel on koostöövõrgustik positiivselt suur, kui koostöö võiks järgnevatel aastatel pigem võimenduda.

Rahalise ressursi osas on kohalikul omavalitsusel võimalused piiratud, seega on oluline, et kohalik omavalitsus analüüsib oma rahva tervisekäitumist, et arendada just tervise paranemisele kaasa aitavaid valikuid. 2024. aastal läheb uuendamisele „Jõgeva valla terviseprofiil“, kus võetakse fookus lahendamist vajavatele probleemidele. Hetkel puudub Jõgeva vallas tervisemeeskond, kuid selle loomine on võetud 2024. aasta eesmärgiks.

Jõgeva vald jätkab osalemist erinevatel tervisekampaniatel. Viiakse läbi valla liikumisüritusi „Jõgeva valla seiklusmatkad“ ja osaletakse noortele mõeldud projektides SPIN, Murdepunt jne. Oluline on arendada terviseradasid, kergliiklusteid, mänguväljakuid, seiklusradu, ujumiskohti, rattahoiu kohti ja muid objekte, mis soodustavad inimeste võimalust õues liikumiseks. Esmatähtis on anda inimestele erinevaid võimalusi oma tervise eest hoolitsemiseks.

Jõgeva valla suurimad probleemid on nagu ka mujal Eestis laste ja noorte ülekaalulisus, elanike vaimse tervise probleemid ja vähene liikumisaktiivsus.

Valdkonna probleemid

- Puudega ja vähenenud töövõimega isikute suur arv.
- Elanikkonna vähenemine.
- Eakate inimeste suurenev osakaal.
- Hariduslike ja arenguliste erivajadustega laste arv kasvab.
- Piirkonnas on palju abivajajaid lapsi.
- Sotsiaalkeskuse puudumine (päevakeskus, eakad, puudega jne).
- Rahaliste ressursside nappus.
- Hooldusvajadus kasvab pidevalt, omaste hooldus.
- Teenuste pakkujaid on piirkonnas vähe.
- Juurdepääsetavuse kvaliteet avalikele asutustele on ebaühtlane.
- Sotsiaaltranspordi puudumine, sisse ostetud teenus kallis.
- Elanike tervistkahjustav käitumine.
- Tervise- ja suusarajad vajavad parendamist ja arendamist.

Valdkonna arengueeldused

- Kvalifitseeritud spetsialistide olemasolu ja toimiv koostöövõrgustik.
- Sotsiaalteenuste pakkujate mitmekesisus.
- Seniortöö koordineerimine.
- Teenuste pakkujate vahel teenuste kombineerimine, arendamine, koostöö.
- Ennetustöö.
- Sotsiaalkorterid erinevates piirkondades.
- Päevakeskuse rajamine kesklinna.
- Ruumiprogrammi kaardistamine kogu valla territooriumil.
- Tervisedenduslase töö koordineerimine ja koostöö suurendamine võrgustikus.
- Kogukondade valmisolek kriisiolukordades käitumiseks ja toimetulekuks.

Peamised sotsiaalsete probleemide allikad on madalad palgad, alkoholism, puudega ja vähenenud töövõimega isikute suur arv, perevägivald, koolikohustuse mittetäitmine, elanikkonna vananemine, madal sündivus.

Kuna munitsipaalpindadena pakutavad korterid on amortiseerunud.

Tegeleda tuleb abivajavate lastega, kelle hulk seoses perede elu- ja töökorraldusega ning ümbritseva keskkonna mõjutustega on viimastel aastatel suurenenud.

Leida võimalusi, kuhu suunata teenustele probleemsed noored- riskikäitumisega, psüühikahäirega ja kuritegeliku käitumisega.

Kuna teenuse osutajad ei soovi dementseid ja alkoholiprobleemidega eakaid oma teenusele, on see järgmistel aastatel suur väljakutse.

1.11 Korrakaitse ja turvalisus

Jõgeva vallas tagab turvalisuse Jõgeva politsei jaoskond ja Lõuna Päästkeskuse Jõgeva Päästekomando. Vallal on oma vabatahtlik päästekomando Palamuse Pritsumehed, mis allub struktuuriliselt Lõuna Päästkeskuse Jõgevamaa päästepiirkonnale. Vabatahtlike organisatsioonide päästetööks vajalik tehnika vajab uuendamist.

Jõgeva vallas tegutsevad Kaitseliidu Jõgeva maleva Torma üksikkompanii ja Jõgeva malevkond ning Naiskodukaitse Jõgeva ringkonna Järvemäe, Jõgeva, Torma ja Pedja jaoskonnad. Kuremaal tegutseb mittetulundusühing Kuremaa Vabatahtlik Järvepääste, mis viib läbi veeohutuse, vetelpääste jm temaatilisi üritusi ning arendab mere- ja järvepääste tegevust ja kala- ning veeturismi.

Turvakaameratega on varustatud Jõgeva kesklinn ja erinevad riskirohked kohad linnaruumis, Palamuse alevik osaliselt ja mõned valla asutused.

Vallas on mitmeid kasutusest väljas olevaid tühjalt seisvaid hooneid, mis rikuvad üldmuljet ja on ohtlikud. Vallavalitsus peab oluliseks ohtlike ja kasutusest väljas olevate hoonete lammutamist turvalisuse tagamiseks.

Jätkuvalt on ohuallikaks nii elu- kui kõrvalhoonete vananenud kütte- ja elektrisüsteemid.

Kriisireguleerimise alaste tegevuste korraldamiseks on Jõgeva vallas moodustatud kriisikomisjon.

Omavalitsuse roll kriisireguleerimisel on:

- hädaolukordade lahendamise juhtimine oma vastutusallas, selleks vastavate tegevuskavade koostamine;
- omavalitsusüksuses paiknevate kriisireguleerimis alaste ressursside kohta käiva informatsiooni koostamine, korrastamine ja omamine;
- elanike teavitussüsteemi väljatöötamine ja töökorda seadmine;
- kriisireguleerimise alaste koolituste, seminaride, infovoldikute ja teabepäevade korraldamine;
- kriisireguleerimis õppuse korraldamine.

Jõgeva Vallavalitsuses töötab väärtemenetleja, kelle ülesanne on valla haldusterritooriumil järelevalve teostamine, väärtegade toimepanijate väljaselgitamine ja menetlemine ning osalemine avaliku korra tagamisel.

Valdkonna probleemid

- Vabatahtlike organisatsioonide päästetööks vajalik tehnika amortiseerunud.
- Tuletõrje veevõtukohtade vähesus.
- Lagunevad hooned ja valgustamata tänavad soosivad vandalismi ja vargusi.
- Halvas seisus küttekolded ja elektrisüsteemid.

Valdkonna arengueeldused

- Turvaline elukeskkond.

- Hea koostöö erinevate ühenduste vahel.

2 JÕGEVA VALLA SWOT

Tugevused	Nõrkused
• Hea asukoht, kaunis ja mitmekesine loodus, keskkonnasõbralik ja turvaline elukeskkond; • Piirkonna maine ja oma näo kujundamine – toetumine piirkondlikule kultuurilisele identiteedile; • Tugev ajaloolis- kultuuriline taust, tuntud külastuskohad ja vaatamisväärsused, traditsioonilised üritused ja sündmused, kultuuriline mitmekesisus, piirkondade omanäolisus; • Vooremaa mitmekesine loodus ja kasutusvõimalused – voored, rabad, järved, matkarajad; • Avalike teenuste mitmekesisus; • Mitmekülgsed sportimisvõimalused- terviserajad, ujula; • Tõstva põhjaga ujula väikelastele Palamuse lasteaias; • Reisirongiliiklus, kiired ühendused Tartu ja Tallinnaga; • Maavarad ja viljakas põllumaa; • Heal tasemel teedevõrk; • Vee-ettevõtete olemasolu; • Turvaline elukeskkond; • Jõgeva kui maakonnakeskus;	• Puudub ühtne kontseptsioon, nõrk mainekujundus; • Elanike arvu pidev vähenemine, abivajajate arvu kasv, sotsiaalkulude suurenemine valla eelarves; • Eakate ja puuetega inimeste keskmisest suurem osakaal; • Ennetustegevuse vähesus elanike toimetuleku ja heaolu tagamiseks; • Vanemlus- ja ennetusprogrammide puudumine; • Erivajadustega ja tugiteenuseid vajavate laste suur osakaal; • Kvalifitseeritud tööjõu puudus, tasuvate töökohtade puudus kohapeal; • Ettevõtluseks sobivat vaba äri- ja tootmismaad vähe; • Vee- ja kanalisatsioonisüsteemid kohati halvas olukorras; • Avariiohkete rajatiste olemasolu; • Üüripindade puudus- nii eluasemeks kui ettevõtlusega tegelemiseks; • Ühistranspordi logistilise sidususe puudumine; vallasisesse liikumise piiratus, ebapiisav bussühendus suuremate keskustega (Tartu); • Valla tulubaas ei võimalda vajalike investeeringute rahastamist; • Senised aktiivsed vabatahtlikud eestvedajad väsivad ja tüdinevad; • Loodusvaadete kinnikasvamine; • Madal palgatase vallas; • Lasteaiaõpetajad, ringijuhid on alarahastatud; • Riskikäitumisega noorte vähene kaasamine (NEET- noored);
Võimalused	Ohud
• Lähedus Tartu linnale; • Eesti Taimekasvatuse Instituut; • Luua Metsanduskool;	• Rahvastiku vähenemine ja vananemine, tööealiste inimeste puudus;

• Sise- ja välisturistide arvukuse kasv ja Eestis külastusaja pikenemine; • Elanike kasvav huvi looduses viibimiseks (loodus-, kultuuri-, vee- ja jahiturism); • Mahetoodete viljelemine ja suurem kasutamine; • Huvi tõus maal elamise osas; • Kvaliteetne ja kiire internetiühendus, kaugtöö võimalused, kaugtöökohtade loomine teenuskeskustesse; • Tehnoloogia areng ja sellel põhjal e-teenuste arendamine; • Töötleva tööstuse arendamine piirkonnas; • Energiasäästlike lahenduste kasutuselevõtu laienemine; • Koostöö kutse- ja kõrgkoolide ning asutuste ja teadusasutustega nt Eesti Taimekasvatuse Instituudiga; • Rahvusvahelised ja siseriiklikud koostööprojektid;	• Koondumine suurtesse keskustesse, ääremaastumine; • Väikeste piirkondadega mitteamistamine; • Nõrk riiklik regionaalpoliitika; • Tootmissisendite kallinemine, konkurentsivõime langus välisturgudel; • Projektipõhisus kohaliku elu korraldamisel, mis ei taga investeeringute pikemaajalist jätkusuutlikkust, projektides omaosaluse tõus; • Kohalikele omavalitsustele keskvalitsuse poolt ülesannete lisamine ilma piisavate rahaliste vahenditeta; • Välisinvesteeringute vähenemine huvi; • Maakonnakeskuste rolli vähenemine; • Toetusvõimaluste mitte kasutamine;

3 EESMÄRGID JA TEGEVUSED

3.1 Jõgeva valla visioon

Jõgeva vald on turvalise elukeskkonna, soodsa ettevõtluskliima ja aktiivse elanikkonnaga tugev omavalitsus, kus elanikele on tagatud kvaliteetsed teenused ja külastajatele atraktiivsed külastusobjektid. See on unikaalse Vooremaa maastikuga looduskaunis, keskkonda ja põllumajandust väärtustav piirkond.

Visioonis sätestatu saavutamiseks seatud eesmärgid ja tegevused on toodud lähtuvalt hetkeolukorra analüüsist ning ühinemislepingus seatud eesmärkidest.

3.2 Tegevusvaldkondade arengusuunad ja eesmärgid

Jõgeva valla arengute planeerimisel tuleb arvestada ennekõike maapiirkondadele omase rahvastikuprognosis - elanikkond väheneb ja vananeb ning avalikele teenuste kvaliteedi hoidmine soovitud tasemel nõuab valdkondlikke majandusanalüüse ja läbimõeldud ruumikava.

Jõgeva valla arenguvõimalus on tugeva keskuse ja tagamaa hoidmine ning välja arendamine. See eeldab oskuslikku investeeringute suunamist ja tõhusat omavalitsuste ülest koostööd keskuse ja hajaasustusega piirkondade vaheliste ühenduste arendamisel. Jõgeva linn ei ole pelgalt valla keskus, vaid märkimisväärse riigiteenuste hulgaga maakonnakeskus.

Kolmandik Jõgeva valla territooriumist asub Tartu linna toimepiirkonnas. Valla ülesanne on suurendada Lõuna-Eesti keskuse positiivset mõju valla tööjõuprobleemide lahendamisel soodsa elukeskkonna, kaasajastatud haridusvõrgu ja kiirete ühenduste kaudu.

MÕÕDIKUD

Juhtimine ja üldhinnang

Mõõdik	Kontrolli allikas	Algtase 2022/23	Sihttase 2035	Märkused
Valitsuskulude osakaal eelarves	MinuOV	11,1 %	10 %	
KOV kinnisvara ühe elaniku kohta	Minu OV	5,64 m ²	4,5 m ²	
KOV kinnisvara olukord (kui suur osa KOV hoonetest on vähemalt C-energiklassis)	Minu OV	35 %	55 %	KOV kinnisvara kokku 74 616 m ²
Kaasava eelarve hääletusest osavõtnute arv	KOV	650	900	Kaasava juhtimise näitaja
Elanikkonna rahulolu KOV juhtimisega	KOV	40	60	Rahulolu indeks 40 punkti 100-st
KOV ametnike haridustase	KOV	86 %	95 %	Näitab, kui suur osa ametnikest omab kõrgharidust

Jõgeva valla arengukava aastani 2035

KOV ametnike töötasu suhe riigiametnike keskmise palka	KOV, minu OV	82 %	90 %	Näitab valla ametnike keskmise palga suhet riigi ametnike keskmise palka
Töötuse määr vallas	Töötukassa statistika	463	250	Registreeritud töötute arv
Tegutsevate ettevõtete koguarv vallas	Maksu- ja Tolliameti statistika			

Haridus, noorsootöö, kultuur, sport

Mõõdik	allikas	Algtase 2022/23	Sihttase	Märkused
Kvalifikatsioonile vastavate õpetajate osakaal põhikoolis	KOV, Minu OV	81 %	95 %	
Väljalangevus kolmandas kooliastmes	Minu OV	0,56 %	0,2 %	
Alla 39-aastaste õpetajate osakaal	minuOV	26 %	30 %	
Koolikiusamine 8.klassi õpilaste hinnangul	minuOV	25 %	10 %	25 % 8.klassi õpilastest ütles riiklikus uuringus, et neid on viimase kahe nädala jooksul kiusatud
Huvitegevustes ja huvihariduses osalejate osakaal	KOV	67 %	75 %	Tase näitab huvitegevuses osalevate õpilaste suhet õpilaste koguarvust.
Laste arv, kellele pole Jõgeva linnas võimalik lasteaia kohta pakkuda	KOV	20	0	
Vähemalt osaliselt kaasajastatud haridusasutuste õuealad ja spordi-rajatised	KOV	20%	60%	Kaasajastamist vajavaid õuealasid ja spordirajatisi on 17-st 13.
Noortekeskuste unikaalsete külastajate arv	KOV	1074	Sihiks-arvu kasv	Pakkuda erinevatele vanusegruppidele erinevaid tegutsemise võimalusi.
Noorsootööga rahulolu	KOV		80%	Küsitlus viiakse läbi iga kahe aasta järel. Tase näitab % küsitlusel osalenutest, kes on teenusega rahul.
Aktiivsed rahvakultuuri kollektiivid ja harrastajate ligikaudne arv	KOV	34/888	34/1000	
Aktiivsed spordiklubid ja hinnanguline harrastajate arv		20/??		

Keskkonnahoid ja tehniline taristu

Mõõdik	Kontrolli allikas	Algtase 2022/23	Sihttase 2035	Märkused
Ühisveevärgi- ja kanalisatsiooniga kaetud alas liitumis-võimaluste tagamine	KOV	83%	95 %	98 % liitumisvõimalusega klientidest on liitunud ühisveevärgiga
Kasvuhoonegaaside vähenemine (tonnides)	KOV			
Ringlusesse antud jäätmete osakaal	KOV	Ei mõõdeta	Sihts kasv	
Korraldatud jäätmeveoga liitunute arv	KOV	4000	Sihts stabiilsus	
Renoveeritud ja rajatud teede ja tänavate osatähtsus kogu teede- ja tänavate võrgust	KOV	60 %	75 %	Renoveerimist vajavaid teid ja tänavaid on kokku 165 km (40% kogu teede võrgust).
Tolmu-vabaks muudetud teede arv	KOV	.... %	90 %	Tolmuvabade teede osakaal valla teedest
Jalg- ja jalgratta-teede pikkus	KOV	26,8 km	35 km	Arenguvajadus 35 km, kokku võiks vallas olla 56,8 km kergliiklusteid.
Elanike rahulolu ühistranspordiga	MinuOV	47	65	Riiklikus rahulolu uuringus uuriti rahuolu kodulähedase ühistranspordi teenusega (max 100 punkti)
Lammutamist vajavate KOV ehitiste arv ??	KOV			Lisaks hetkel 5 lammutamist vajavad tühja korterelamut (Laiuse, Kuremaa, Vaimastvere)

Sotsiaalhoolekanne, elanikkonna kaitse

Mõõdik	Kontrolli allikas	Algtase 2022/23	Sihttase	Märkused
Üldhoolekande-asutustes valla elanike arv ja koduteenuse saajate arv	KOV	208/208	210/310	
Klientide rahulolu uuring	KOV	72 %	75%	
Vajalike sotsiaalteenuste osutamine/teenuse osutajate arv	KOV	30	Sihts teenuste kaetus	
Sihtgrupile suunatud erinevatest üritustest osavõtjate arv	KOV	500	Sihts kasv	Arvestatud on nii KOV poolt kui koostööpartnerite korraldatud üritusi.
Kriisikavasid koostanud kogukondade arv	KOV	0	20 ?	
Elanikkonna-kaitseks kaasatud vabatahtlike arv	Organisatsioonide andmed	Ca 200 ?	300?	Vabatahtlikud päästjad, abipolitseinikud, kaitseliitlased

3.3 Strategiakaart

